

Lovforslag nr. L 95. Fremsat den 26. november 2003 af indenrigs- og sundhedsministeren (Lars Løkke Rasmussen).

Forslag

til

Lov om forbud mod salg af tobak og alkohol til personer under 16 år

§ 1. Tobaksvarer må ikke sælges til personer under 16 år.

Stk. 2. Ved tobaksvarer forstås:

- 1) Varer, der er bestemt til at ryges, indsnuses, suttet eller tygges, hvis de, helt eller delvist, er fremstillet af tobak.
- 2) Varer, der fortrinsvis benyttes i forbindelse med tobaksrygning.

§ 2. Alkoholholdige drikkevarer med en alkoholprocent volume på 1,2 eller derover må ikke sælges til personer under 16 år fra butikker, hvor der foregår detailsalg.

§ 3. Indenrigs- og sundhedsministeren fastsætter regler om, at personer på 16 år og derover af opholdskommunen kan få udstedt legitimationskort med foto samt nærmere regler om udstedelsen og udformningen af legitimationskortet.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen kan fastsætte et gebyr for udstedelse af legitimationskort, jf. stk. 1.

§ 4. For overtrædelse af § 1 og § 2 straffes butiksindehaveren, restauratøren, hotelværten, kantineindehaveren m.v. med bøde. Der skal ved udmålingen af bøde tages særligt hensyn til, om butiksindehaveren, restauratøren, hotelværten, kantineindehaveren m.v. har gjort sig skyldig i grov eller gentagen overtrædelse af § 1 og § 2. Bestemmelsen i straffelovens § 23 finder ikke anvendelse.

Stk. 2. Der kan pålægges selskaber m.v. (juridiske personer) strafansvar efter reglerne i straffelovens 5. kapitel.

§ 5. Loven træder i kraft den 1. april 2004.

Stk. 2. Samtidig ophæves lov nr. 97 af 9. februar 1994 om foranstaltninger mod alkoholmisbrug.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

1. Baggrund og indhold

Det er regeringens holdning, at der er behov for en målrettet indsats i forhold til børn og unges rygning og alkoholforbrug. Undersøgelser viser, at danske unge har et betydeligt alkoholforbrug. De drikker mere og begynder at drikke tidligere end unge i de andre europæiske lande. Samtidig har de unges tobaksforbrug de sidste 15-20 år ikke været kendetegnet ved samme entydige fald som hos resten af befolkningen, men har stort set været uændret.

I det supplerende regeringsgrundlag Vækst, Velfærd – fornyelse II fra august 2003 sættes fokus på børn og unges sundhed. Som led heri har regeringen i november 2003 offentliggjort udspillet »Bedre sundhed for børn og unge«, som lægger op til en samlet og koordineret indsats i forhold til børn og unges sundhed. Udspillet indeholder bl.a. en række forslag til en målrettet indsats over for børn og unges rygning og alkoholforbrug, herunder forslag om at indføre en fælles aldersgrænse på 16 år for salg af tobak og alkohol.

Med lovforslaget lægger regeringen op til at indføre et forbud mod salg af tobak til personer under 16 år samt til at hæve aldersgrænsen for butikssalg af alkohol fra 15 år til 16 år.

Når der sigtes mod en fælles aldersgrænse på 16 år, er det for at sende et klart signal om, at tobak og alkohol ikke skal være en del af børnelivet. Folkeskolen og børneårene bør gøres fri for rusmidler, hvad enten det drejer sig om øl, vin, spiritus eller cigaretter. En 16-års aldersgrænse vil naturligt markere skellet mellem folkeskole og ungdomsuddannelse – mellem børneliv og ungdomsliv – idet den gennemsnitlige afgangsalder i den danske folkeskole er 16,1 år. Undersøgelser viser, at 3 ud af 4 rygere er begyndt at ryge, inden de er fyldt 16 år.

En aldersgrænse på 16 år kan være med til at understøtte forældrene i de bestræbelser, de selv udfolder for at forebygge, at deres børn begynder at ryge og for at udskyde deres børns alkoholdebut og begrænse de unges alkoholforbrug. Samtidig vil en aldersgrænse

for salg af tobak støtte op om det forbud mod rygning i skolerne, som trådte i kraft i august 2001.

Lovforslaget skal ses som et led i en række foranstaltninger, der fra centralt og lokalt hold allerede er eller vil blive iværksat for at begrænse børn og unges rygning og alkoholforbrug.

Lovforslaget skal samtidig ses i sammenhæng med, at afgifterne på tobak og spiritus blev sat ned den 1. oktober 2003 med det resultat, at priserne på tobak og spiritus er faldet. Afgiftsnedsættelsen understreger betydningen af en effektiv forebyggelsesindsats i forhold til børn og unges tobaks- og alkoholforbrug.

Det er regeringens vurdering, at en fælles aldersgrænse på 16 år for salg af tobak og alkohol vil blive mødt med bred, folkelig opbakning – også fra de unge selv og deres forældre. Sundhedsstyrelsen m.fl. spørger årligt befolkningen om en række tobaksrelaterede spørgsmål. I 2002 tilkendegav 83 pct. af befolkningen, at de ønsker et forbud mod salg af tobak til børn, ligesom det gælder for øl, vin og spiritus.

Det er afgørende, at der bliver alvor og respekt om en sådan aldersgrænse. Regeringen vil derfor arbejde for en effektiv og konsekvent håndhævelse af reglerne. Regeringen vil derfor gøre det muligt for unge, som er fyldt 16 år, at erhverve sig et billedlegitimationskort. De unge får med et sådant kort mulighed for at dokumentere, at de er gamle nok til at købe tobak og alkohol. Butikkerne får lettere ved at håndhæve den fælles aldersgrænse, idet butikspersonalet kan bede den unge om at bevise sin alder ved fremvisning af billedlegitimation. Kortet skal kunne erhverves af de unge mod egenbetaling, som skal dække omkostningerne til udstedelse af kortet. Det foreslås, at kortet udstedes af kommunerne.

Overtrædelse af forbudet mod salg af alkohol og tobak til personer under 16 år straffes efter loven med bøde. Der skal ved udmålingen af bøde tages særligt hensyn til, om butiksindehaveren, restauratøren, hoteltværtten, kantineindehaveren m.v. har gjort sig skyldig i grov eller gentagen overtrædelse af § 1 og § 2.

Lovforslaget skal desuden danne grundlag for, at Danmark kan ratificere WHO's rammekonvention om

tobakskontrol (WHO Framework Convention on Tobacco Control). Danmarks ratifikation af rammekonventionen forudsætter Folketingets samtykke i henhold til grundlovens § 19. Med lovforslaget foreslås det, at Folketinget med lovforslagets vedtagelse giver samtykke til, at regeringen ratificerer rammekonventionen.

2. De skadelige virkninger af tobaksrygning

Tobaksrygning er den forebyggelige enkeltfaktor, der har størst indflydelse på danskernes sundhed og medfører en væsentlig forøget risiko for tidlig død og for at blive syg – med en stærk forringet livskvalitet til følge.

12-13.000 danskere dør hvert år af rygerelaterede sygdomme.

Undersøgelser viser, at tobaksrygning er årsag til ca. 30 pct. af de iskæmiske hjertesygdomme. Omkring 25 pct. af al kræft hos mænd og 15 pct. af al kræft hos kvinder kan tilskrives rygning, herunder ca. 90 pct. af al lungekræft. 85-90 pct. af alle tilfælde af KOL (Kronisk obstruktiv lungesygdom) skyldes rygning, og ca. 15 pct. af alle rygere vil udvikle KOL.

Danskerne er stadig et af de mest rygende folk i den vestlige verden, selvom der i de senere år er blevet stadig færre rygere i Danmark. 28 pct. af befolkningen over 13 år er i dag dagligrygere.

Jo tidligere man begynder at ryge, jo større er de helbredsmæssige skadevirkninger.

Samtidig viser undersøgelser, at jo tidligere et ungt menneske begynder at ryge, jo større er sandsynligheden for, at vedkommende ender som storryger. Undersøgelser viser også, at de, der begynder at ryge tidligt, har sværere ved at holde op som voksne.

Det har derfor i sig selv en forebyggende effekt at udskyde rygestart.

3. De skadelige virkninger af alkohol

Unge, der begynder at drikke alkohol tidligt, har en øget risiko for senere at få et højt forbrug af alkohol og problemer med alkohol. Det store flertal af de unge, der drikker mere end Sundhedsstyrelsens genstandsgrænser på 14 genstande om ugen for kvinder og 21 genstande om ugen for mænd, er allerede begyndt at drikke som 12-årige eller tidligere. Blandt de øvrige unge med et lavere forbrug af alkohol er det kun under halvdelen, der er begyndt tidligt. Jo senere børn begynder at drikke, jo bedre rustede er de til at håndtere det.

Mange unge kommer i beruset tilstand ud i situationer, som de ikke kan overskue, og som er ubehagelige eller direkte farlige for dem. Slagsmål, ulykker og

problemer med politiet. 10 pct. af både pigerne og drengene i niende klasse har haft samleje uden prævention, fordi de var berusede. Mange har endog haft uønsket sex.

Mange undersøgelser peger på, at unges brug af alkohol og tobak hænger sammen. Det er også blandt disse unge, at man finder dem, der eksperimenterer med andre stoffer. 40 pct. af de unge, der er storfbrugere af alkohol, har også prøvet hash. Det gælder kun 14 pct. af de øvrige unge.

4. Børn og unges tobaksrygning

Der har de sidste 30 år været en entydig udvikling i retning af færre rygere – både blandt mænd og kvinder. Ifølge Sundhedsstyrelsens seneste tal er andelen af dagligrygere over 13 år i dag 28 pct. Når det gælder udviklingen i rygevaner hos unge, er tendensen desværre ikke helt så positiv. Udviklingen i de unges rygevaner har de seneste 15 til 20 år stort set været stagnerende, selvom de seneste tal viser et fald i rygeprævalensen blandt de unge.

En undersøgelse fra 2002 viser, at 3 pct. af de 11-årige drenge og 1 pct. af pigerne ryger dagligt, ugentligt eller sjældnere. Blandt de 13-årige gælder det 12 pct. af drengene og 11 pct. af pigerne. Og blandt de 15-årige henholdsvis 26 pct. af drengene og 29 pct. af pigerne. (Skolebørnsundersøgelsen 2002, Københavns Universitet, Institut for Folkesundhedsvidenskab 2003).

Samme undersøgelse viser, at 16 pct. af de 15-årige piger og 14 pct. af drengene ryger dagligt. Der er tale om et fald i forhold til 1998, hvor 21 pct. af de 15-årige piger og 15 pct. af drengene var dagligrygere.

Blandt de 16 til 20-årige ryger 32 pct. af drengene og 36 pct. af pigerne enten en gang imellem eller dagligt. Af disse er henholdsvis 24 pct. af drengene og 23 pct. af pigerne dagligrygere (Unge livsstil og dagligdag 2001, MULD-rapport nr. 2, 2003).

Ikke overraskende stiger andelen af rygere således med alderen.

Langt hovedparten af rygerne debuterer før 16-års alderen. En undersøgelse blandt de 16 til 20-årige viser, at 3 ud af 4 er begyndt at ryge regelmæssigt, før de blev 16 år. Det gælder henholdsvis 72 pct. af drengene og 77 pct. af pigerne. (Unge livsstil og dagligdag 2000, MULD-rapport nr. 1, 2002).

5. Børn og unges alkoholforbrug

Mange unge og børn helt ned til 12 til 13-års alderen har i dag et alkoholforbrug, som må betegnes som foruroligende højt. Unge i Danmark har tidlig alkoholdebut og retrospektive undersøgelser har vist, at 30

pct. af børn i 11-års alderen har haft deres alkoholdebut (Sabroe et al. 1996). I en anden undersøgelse er det påvist, at ca. 20 pct. af drengene og 10 pct. af pigerne i 4. og 5. klasse har prøvet at være fulde (Sabroe et al. 1997).

I ESPAD undersøgelsen fra 1999 (The European School Survey Project on Alcohol and Other Drugs) om brugen af alkohol og andre rusmidler blandt 15 til 16-årige skoleelever i 26 europæiske lande rapporteres det, at danske skoleelever har et større forbrug af alkohol sammenlignet med skolebørn i langt de fleste andre europæiske lande.

Der er dog sket en positiv udvikling i de 11 til 15-åriges forbrug siden indførelsen i 1998 af forbudet mod butikssalg af alkohol til børn under 15 år. I 2001 havde 81 pct. af de 15-årige drenge drukket alkohol mindst en gang på en måned. I 2002 var tallet faldet til 68 pct. Hos pigerne er tallet faldet fra 80 pct. til 72 pct. i samme periode.

6. Aldersgrænser for salg af tobak og alkohol i andre europæiske lande

Aldersgrænser for salg af alkohol og tobak er gennemført i de fleste andre europæiske lande.

Ifølge en oversigt fra WHO's Europæiske Regionalkontor er det alene i Portugal, Østrig og Grækenland, at der ikke gælder nogen form for restriktioner på butikssalg af alkohol til børn og unge. Sverige og Island har forbud mod salg af alkohol til personer under 20 år; dog må personer over 18 år i Sverige købe øl indtil 4,4 alkoholprocent volume. Finland har forbud mod salg af spiritus til personer under 20 år og af øl og vin til personer under 18 år. Norge, Irland, Luxembourg, Storbritannien, Tyrkiet, Letland, Litauen, Rumænien, Rusland og Polen har en 18-års aldersgrænse for salg af alkohol. Schweiz, Holland og Tyskland har en 16-års aldersgrænse for salg af øl og vin og en 18-års aldersgrænse for salg af spiritus. I Frankrig, Spanien, Belgien og Italien er aldersgrænsen 16 år for salg af alkohol.

Langt de fleste europæiske lande har også aldersgrænser for salg af tobak. Hovedparten har en aldersgrænse på enten 18 år eller 16 år. I Bulgarien, Estland, Finland, Irland, Island, Letland, Litauen, Norge, Polen, Rumænien, Rusland, Slovakiet, Sverige, Tjekkiet, Tyrkiet og Ungarn er aldersgrænsen 18 år for salg af tobak. Frankrig, Holland, Italien, Malta, Spanien, Storbritannien, Tyskland og Østrig har en 16-års aldersgrænse for salg af tobak. Grækenland forventes at indføre en aldersgrænse på 16 år. I Slovenien er aldersgrænsen 15 år. Belgien, Luxembourg og Portugal

har ikke aldersgrænser for salg af tobak til børn og unge.

7. Aldersgrænser på andre områder af dansk lovgivning

Legale restriktioner for børn og unges adfærd kendes også på andre felter i dansk lovgivning.

I henhold til restaurationslovens § 29 er det forbudt restauranter og andre serveringssteder med alkoholbevilling at servere eller lade servere stærke drikke til personer, der ikke er fyldt 18 år.

Efter fyrværkeriloven kan indenrigs- og sundhedsministeren forbyde salg af fyrværkeri og af kemikalier, der kan anvendes til fremstilling af fyrværkeri, til personer under 18 år. Indenrigs- og sundhedsministeren har fastsat et sådant forbud, dog må enkelte mindre fyrværkeriartikler, fx knaldhætter, sælges til personer, der er fyldt 15 år, jf. bekendtgørelse nr. 778 af 14. oktober 1999, § 5.

Endvidere følger det af færdselslovens § 63, stk. 1, at knallert kun må føres af personer, der er fyldt 16 år, ligesom børn under 6 år i henhold til færdselslovens § 50, stk. 1, ikke må cykle alene.

Det følger af § 20 i lov om film, at enhver film, der vises offentligt eller erhvervsmæssigt sælges, udlejes eller udlånes offentligt til børn under 11 og 15 år, forinden af Medierådet for Børn og Unge skal være godkendt for børn i den pågældende aldersgruppe. Alle film må dog vises offentligt for børn, der er fyldt 7 år og er ledsaget af en af forældrene eller en anden voksen.

8. Led i forstærket indsats i forhold til børn og unges rygning og alkoholforbrug

Lovforslaget er en del af en samlet forstærket indsats i forhold til børn og unges rygning og alkoholforbrug.

Regeringsudspillet »Bedre sundhed for børn og unge« lægger op til en målrettet indsats i forhold til udbredte rusmiddelkultur blandt børn og unge - og indeholder en række initiativer, som kan bidrage hertil, herunder forslaget om at indføre en fælles aldersgrænse på 16 år for salg af tobak og alkohol og et billedlegitimationskort for unge, der er fyldt 16 år.

I forbindelse med ikrafttrædelsen af den fælles aldersgrænse for salg af tobak og alkohol vil Sundhedsstyrelsen gennemføre en oplysningskampagne målrettet såvel de butiksansatte, der skal håndhæve forbudene, som den brede befolkning. Kampagnen skal bl.a. lancere det nye legitimationskort. Erfaringerne fra alkoholområdet viser, at det vigtigt med fortsat fokus på

problemstillingen – og at der løbende informeres om forbudet.

Et forbud mod salg af tobak til personer under 16 år skal samtidig støtte op om og ses som en videreførelse af de senere års stramminger på tobaksområdet – herunder forbud mod rygning i skolerne, som trådte i kraft i august 2001, og forbud mod tobaksreklamer, som trådte i kraft i januar 2002.

I et samarbejde har idrættens organisationer, Halinspektørforeningen, Kræftens Bekæmpelse og Sundhedsstyrelsen iværksat en indsats under overskriften »Gi' alle et røgfrit valg«, der skal gøre det muligt for alle – og især børn – at dyrke idræt i sportshaller og sportsklubber – uden at blive udsat for andres røg. Derudover planlægger Sundhedsstyrelsen en generel informationsindsats om passiv rygning i slutningen af 2003.

Sundhedsstyrelsen vil udsende materialer til alle landets skoler i november 2003 vedrørende en »røgfri klasse konkurrence«, som henvender sig til 7. og 8. klasse og har til formål at udskyde deres rygedebut. Selve konkurrencen løber fra januar til maj 2004.

Sundhedsstyrelsen vil inden årsskiftet udsende materialet »Børn og unge drikker mere end du tror«. Kampagnen løb første gang af stablen i 2000 i et samarbejde med Undervisningsministeriet. Den består af materiale til forældre til børn i 5. klasse, lærere og skolebestyrelser. Kampagnens sigte er bl.a. at understøtte forældrene i de bestræbelser, de selv udfolder for at udskyde deres børns alkoholdebut og begrænse de unges alkoholforbrug.

Det kan desuden nævnes, at Sundhedsstyrelsen gennemfører en årlig uge 40 kampagne om alkoholskadevirkninger og de anbefalede genstandsgrænser. I 2002 og 2003 har kampagnen særligt været målrettet børn og unges drikkeri.

Regeringen vil sætte særlig fokus på børn og unges tidlige alkoholdebut. Indenrigs- og Sundhedsministeriet vil således udarbejde en status over den hidtidige indsats på området og komme med et udspil til den fremtidige indsats over for børn og unges tidlige alkoholdebut.

Det lokale arbejde med at skabe et trykkeligere festmiljø for de unge, der går i byen, og med at forebygge et for stort alkoholforbrug blandt børn og unge, fremmes af en række centrale initiativer. Restaurationslovens regler om forbud mod udskænkning af alkohol til unge under 18 år er blevet strammet gennem en lovændring i december 2002. Ændringen har gjort det lettere for kommunerne at fratage bevillingshavere bevillingen, hvis lovgivningen ikke overholdes (eksempelvis ved udskænkning til unge under 18 år), eller

hvis betingelserne for bevillingen overtrædes (eksempelvis ved aggressiv markedsføring).

Samtidig arbejder regeringen på at få bødeniveauet hævet i forbindelse med overtrædelser af udskænkingsforbudet.

På mange diskoteker foregår alderskontrollen ved døren. De dørmænd, der er ansvarlige for adgangskontrollen, spiller her en vigtig rolle i forhold til at sikre trykkeligere festmiljøer. Økonomi- og Erhvervsministeriet og Justitsministeriet har igangsat en undersøgelse af, hvilke elementer en dørmandsordning bør indeholde med henblik på en ændring af restaurationsloven, som i forvejen har en bestemmelse om bl.a. dørmænd.

Erfaringerne med forbudet mod salg af alkohol til børn under 15 år viser, at nogle butikker har svært ved at håndhæve forbudet. Det kan være vanskeligt for butikspersonalet at vurdere alderen på et ungt menneske, og det er derfor let for mange børn under 15 år at snyde sig til at købe alkohol. En stor del af de unge har ikke nogen form for billedlegitimation og kan derfor ikke bevise, at de er gamle nok til at købe alkohol. Det er fx kun ca. en tredjedel af de 16 til 17-årige, der har erhvervet sig knallertbevis med billede på. Butikshandlens brancheorganisationer har udtrykt ønske om, at der indføres billedlegitimationskort til unge.

Regeringen vil derfor gøre det muligt for unge, som er fyldt 16 år, at erhverve sig et billedlegitimationskort. De unge får med et sådant kort mulighed for at dokumentere, at de er gamle nok til at købe tobak og alkohol. Butikkerne får ligeledes lettere ved at håndhæve aldersgrænsen, idet butikspersonalet kan bede den unge om at bevise sin alder ved fremvisning af billedlegitimation. De enkelte butikker kan derudover på eget initiativ beslutte, at de kun vil sælge tobak og alkohol til personer, som kan dokumentere deres alder ved billedlegitimation. Fx ved skiltning ved kassen.

Kortet skal kunne erhverves af de unge mod egenbetaling, som skal dække omkostningerne til udstedelse af kortet. Efter bestemmelsen kan enhver, som er fyldt 16 år, erhverve sig et legitimationskort med foto. Der vil imidlertid næppe være mange personer over 18 år, der vil bede om at få udstedt et sådant legitimationskort, idet langt de fleste over 18 år er i besiddelse af anden form for legitimation med foto.

9. Gældende regler

Ifølge § 2 a i lov nr. 411 af 26. juni 1998 om ændring af lov om foranstaltninger mod alkoholmisbrug må alkoholholdige drikkevarer ikke sælges til børn under 15 år fra butikker, hvor der foregår detailsalg.

10. WHO-rammekonvention om tobakskontrol

Lovforslaget skal desuden ses i sammenhæng med WHO's rammekonvention om tobakskontrol (WHO Framework Convention on Tobacco Control). Konventionen blev vedtaget på Verdenssundhedsforsamlingen den 21. maj 2003. Den skal regulere centrale forhold på tobaksområdet, herunder smugling, toldfrit salg, reklame og sponsorering samt mærkning af tobaksvarer. Samtidig lægger konventionen op til, at alle lande skal indføre forbud mod salg af tobak til børn og unge.

Vedtagelsen af konventionen var sidste skridt i en procedure, der blev indledt i 1999, da WHO besluttede at etablere et mellemstatsligt organ, som alle organisationens medlemmer kunne deltage i, med henblik på at udforme og forhandle en international rammekonvention om bekæmpelse af tobaksrygning.

Konventionen skal dels understøtte nationale initiativer, dels forholde sig til en række grænseoverskridende problemstillinger med henblik på at vende den negative udvikling i tobaksforbruget på verdensplan. I dag ryger ca. hver tredje voksne på verdensplan svarende til ca. 1,2 mia. mennesker. Verdensbanken skønner, at dette tal vil stige til 1,6 mia. i 2025. For en lang række områder som fx tobaksafgifter, reklame og sponsorering, mærkning af tobaksvarer samt foranstaltninger mod smugling gælder det, at en effektiv regulering forudsætter koordination på internationalt niveau.

Konventionen vedrører centrale forhold på tobaksområdet, herunder:

Mærkning – Ifølge konventionen skal mindst 30 pct., men helst 50 pct. eller mere af de visuelt vigtigste flader på tobaksvarers emballage bestå af klare advarsler om sundhedsrisici. Konventionen lægger desuden op til, at parterne skal forbyde vildledende sprogbrug, der kan give indtryk af, at produktet er mindre skadeligt end andre produkter. Fx ved anvendelse af udtryk som »light«, »mild« eller »lavt tjæreindhold«.

Reklame – Parterne skal arbejde hen mod et forbud mod tobaksreklamer inden for fem år efter, at konventionen er trådt i kraft. I de lande, der af forfatningsmæssige årsager ikke kan gennemføre et reklameforbud, skal tobaksreklamer, salgsmæssigt og sponsorering til fordel for tobaksvarer begrænses.

Skatter og afgifter – I konventionen anerkendes det, at afgifts- og prisforanstaltninger er en vigtig metode til at nedsætte tobaksforbruget, samt at konventionens parter skal tage folkesundhedsmål i betragtning, når de gennemfører afgifts- og prisforanstaltninger vedrørende tobaksvarer.

Finansiering – Konventionen lægger op til, at parterne skal yde finansiel støtte til deres nationale programmer på tobaksområdet. Desuden indeholder konventionen en opfordring til at anvende og fremme eksisterende udviklingsmidler til bekæmpelse af tobaksforbruget.

Ulovlig handel – Det anerkendes i konventionen, at et afgørende element i tobakskontrol er afskaffelse af smugling, ulovlig produktion og efterligning af tobaksvarer, herunder udvikling af et effektivt system til sporing af sådanne varer, samt udformning og gennemførelse af national lovgivning på området.

Ifølge konventionen skal landene endvidere fremme rygestoptilbud og oplyse om rygningens skadevirkninger. Desuden skal de forbyde salg af tobak til børn og unge og begrænse befolkningens eksponering for passiv rygning.

Konventionen omfatter områder med national kompetence, blandet kompetence og fællesskabskompetence og vil derfor skulle tiltrædes af både de enkelte EU-medlemslande og Fællesskabet.

En række af de emner, konventionen omhandler, er således omfattet af eksisterende direktiver. Det gælder fx reklame og sponsorering samt mærkning af tobaksvarer. Konventionen indebærer ikke et krav om, at gældende regulering ændres, idet de centrale bestemmelser i konventionen afspejler de fremgangsmåder, der er fastlagt i fællesskabslovgivningen.

Umiddelbart må det forventes, at konventionen vil få den største effekt på sundhedsbeskyttelsesniveauet i de lande, hvor området ikke er reguleret i samme omfang, som det i dag er tilfældet i mange vestlige lande.

Danmark gennemfører konventionen ved at konstatere, at der med vedtagelse af nærværende lovforslag foreligger regelharmonier mellem dansk lovgivning og konventionen.

Danmark undertegnede konventionen den 16. juni 2003 med ratifikationsforbehold.

Lovforslaget skal danne grundlag for, at Danmark kan ratificere WHO's rammekonvention om tobakskontrol (WHO Framework Convention on Tobacco Control). Danmarks ratifikation af rammekonventionen forudsætter Folketingets samtykke i henhold til grundlovens § 19. Med lovforslaget foreslås det, at Folketinget med lovforslagets vedtagelse giver samtykke til, at regeringen ratificerer rammekonventionen.

11. Lovforslagets administrative og økonomiske konsekvenser m.v.

Lovforslaget har ingen økonomiske og administrative konsekvenser for staten, idet det bemærkes, at de

politimæssige opgaver i relation til håndhævelsen af loven forudsættes løst inden for bestående ressourcemæssige rammer.

Lovforslaget vil have administrative konsekvenser for kommunerne, som foreslås at skulle forestå udstedelsen af det nye billedlegitimationskort til unge. Da kortet vil være fuldt brugerfinansieret, har lovforslaget imidlertid ingen økonomiske konsekvenser for kommunerne.

Det skønnes, at lovforslaget kun har begrænsede erhvervsøkonomiske konsekvenser. Reduktionen af provenuet ved salg alkoholholdige drikkevarer til børn og unge må formodes at blive opvejet af et øget salg af alkoholfrie læskedrikke o. lign. I forhold til tobaksvarer skal bemærkes, at salg af tobak til personer under 16 år udgør en meget lille del af det samlede salg af tobaksvarer i Danmark. På sigt må lovforslaget formodes at have den konsekvens, at der bliver færre rygere. En reduktion i antallet af rygere kan have økonomiske konsekvenser for tobaksindustrien.

Lovforslaget har i øvrigt været forelagt Erhvervs- og Selskabsstyrelsens Center for Kvalitet i Erhvervsregulering, som har vurderet, at forslaget ikke indeholder administrative konsekvenser for erhvervslivet på samfunds niveau eller pr. virksomhed i et omfang, der berettiger, at det bliver forelagt et af Økonomi- og Erhvervsministeriets virksomhedspaneler.

Lovforslaget har ingen miljømæssige konsekvenser.

12. Forholdet til EU-retten

Lovforslaget indeholder ikke EU-retlige aspekter.

13. Udtalelser over lovforslaget

Lovforslaget har i udkast været forelagt for Alkoholpolitisk Landsråd, Amtsrådsforeningen i Danmark, Astma-Allergiforbundet, Blå Kors Danmark, Bryggeriforeningen, BUPL, Børnerådet, Coop Danmark, DA, Danisco Distillers, Danmarks Elevorganisation, Danmarks Lungeforening, Danmarks Lærereforening, Dansk Handel og Service, Dansk Industri, Dansk Supermarked, Dansk Sygeplejeråd, DCAA, De Samvirkende Købmænd, Den Almindelige Danske Lægeforening, Det Danske Handelskammer, DSB, Dansk Ungdoms Fællesråd (DUF), Folkeskolernes Landsorganisation, Forbrugerrådet, Forbundet af Offentlig Ansatte, Foreningen af politimestre i Danmark, Foreningen af Socialchefer, Foreningen HENRY, Frederiksberg Kommune, Foreningen Gode Alkoholholdninger (GODA), FTF, Hjerteforeningen, HK-Handel, HORESTA, Hovedstadens Sygehusfællesskab, KFUM's Sociale Arbejde i Danmark, Komiteen for Sundhedsoplysning, Kommunernes Landsforening, Konkurrencerådet, Kræftens Bekæmpelse, Københavns Kommune, Landsforeningen Lænken, LO, Nærbutikkernes Landsforening, Philip Morris, Red Barnet, Skole & Samfund, Sundhedsstyrelsen, Tobaksindustrien samt Vin og Spiritusorganisationen i Danmark.

Vurdering af konsekvenserne af lovforslaget

	Positive konsekvenser / mindre udgifter	Negative konsekvenser / merudgifter
Økonomiske og administrative konsekvenser for staten	Ingen	Ingen
Økonomiske og administrative konsekvenser for amtskommuner og kommuner	Ingen	Administrative konsekvenser for kommunerne, som skal forestå udstedelsen af det nye billedlegitimationskort. Kortet er fuldt brugerfinansieret, hvorfor lovforslaget ikke har økonomiske konsekvenser for kommunerne.
Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Begrænsede konsekvenser
Administrative konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Miljømæssige konsekvenser	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for borgerne	Ingen	Ingen
Forholdet til EU-retten	Lovforslaget indeholder ikke EU-retlige aspekter	

*Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser**Til § 1*

Efter § 1 må tobaksvarer ikke sælges til personer under 16 år.

Forbudet mod salg af tobak til personer under 16 år gælder alle steder, hvor der sælges tobaksvarer – dvs. både i butikker, der har detailsalg, og på restauranter, hoteller, barer m.v. Ved salg af tobak forstås efter loven også servering af tobaksvarer på restauranter, hoteller, barer m.v. Forbudet mod salg af tobaksvarer til personer under 16 år omfatter også salg fra automater.

Grunden til at forbudet gælder alle steder, hvor der sælges tobaksvarer – og ikke som på alkoholområdet er afgrænset til butikssalg – er, at der ikke i forvejen eksisterer regler for salg af tobak til børn og unge som på alkoholområdet, hvor restaurationsloven forbyder udskænkning af alkohol til personer under 18 år.

Stk. 2 specificerer, at der ved tobaksvarer forstås 1) varer, der er bestemt til at ryges, indsnuses, suttes eller tygges, hvis de helt eller delvist er fremstillet af tobak, samt 2) varer, der fortrinsvis benyttes i forbindelse med tobaksrygning. Med »varer, der fortrinsvis benyttes i forbindelse med tobaksrygning«, tænkes fx på piber, cigaretpapir, cigarethylstre og cigaretrullere. Hermed afgrænses tobaksvarer på samme måde som i lov om forbud mod tobaksreklame m.v. (lov nr. 492 af 7. juni 2001), jf. denne lovs § 1.

Til § 2

Efter § 2 må alkoholholdige drikkevarer med en alkoholprocent volume på 1,2 eller derover ikke sælges til personer under 16 år fra butikker, hvor der foregår detailsalg. Bestemmelsen er præciseret i forhold til lov om foranstaltninger mod alkoholmisbrug. Efter denne lov var alle alkoholholdige drikkevarer omfattet af butikssalgforbudet. Men da kun alkoholholdige drikkevarer med en alkoholprocent volume på 1,2 og derover skal mærkes efter reglerne i bekendtgørelse nr. 530 af 18. juni 2003 om mærkning m.v. af fødevarer, har det af praktiske årsager været nødvendigt at fortolke bestemmelsen således, at kun drikkevarer med en alkoholprocent volume på 1,2 eller derover er omfattet af butikssalgforbudet. Det skal bemærkes, at stort set alle alkoholprodukter, der sælges på det danske marked har en alkoholprocent volume på 1,2 eller derover. Som en undtagelse kan nævnes Cider, som i mange tilfælde har en alkoholprocent volume på 0,7.

Bestemmelsens anvendelsesområde er ved udtrykket »butikker hvor der foregår detailsalg«, afgrænset på samme måde som i lov om butikstid (lov nr. 1260 af 20. december 2000), jf. denne lovs § 1, stk. 1.

Grunden til denne afgrænsning af bestemmelsens anvendelsesområde er, at der allerede eksisterer en 18-års aldersgrænse for udskænkning af alkohol på barer, restauranter m.v., jf. restaurationslovens § 29.

Forbudet mod salg af alkoholholdige drikkevarer omfatter øl, vin, spiritus og alle andre drikkevarer med en alkoholprocent volume på 1,2 eller derover, herunder de såkaldte alkoholsodavand.

Til § 3

Efter § 3, stk. 1 fastsætter indenrigs- og sundhedsministeren regler om, at personer på 16 år og derover af opholdskommunen kan få udstedt legitimationskort med foto samt nærmere regler om udstedelsen og udformningen af legitimationskortet. Indenrigs- og sundhedsministeren vil i en bekendtgørelse fastsætte nærmere regler om udformningen af legitimationskortet og om, hvilke krav til dokumentation m.v., der skal stilles, når en person, som er fyldt 16 år, anmoder om at få udstedt et legitimationskort. Man har ikke retskrav på at få udstedt legitimationskort, før indenrigs- og sundhedsministeren har fastsat de nærmere regler om udstedelse af kortet.

Efter stk. 2 kan kommunalbestyrelsen fastsætte et gebyr for udstedelse af legitimationskort. Det forudsættes, at gebyret alene skal dække de faktiske omkostninger ved udstedelsen af kortet.

Til § 4

Efter § 4 straffes butiksindehaveren, restauratøren, hotelværtten, kantineindehaveren m.v. for overtrædelse af § 1 og § 2 med bøde. I lov om foranstaltninger mod alkoholmisbrug var det alene en butiksindehaver, der kunne straffes for overtrædelse af loven. Personkredsen er nu udvidet med restauratøren, hotelværtten og kantineindehaveren m.v., fordi loven også omfatter salg af tobaksvarer, som sælges andre steder end i butikker.

Ansvar for, at forbudet mod salg af tobaksvarer og alkoholholdige drikkevarer til personer under 16 år overholdes, påhviler således alene nævnte personkreds. Er butiksindehaveren, restauratøren, hotelværtten, kantineindehaveren m.v. en juridisk person, kan den juridiske person efter stk. 2 pålægges bødeansvar.

Det er en betingelse for at straffe butiksindehaveren, restauratøren, hotelværtten, kantineindehaveren m.v. efter § 4, at denne har handlet forsætligt eller uagtsomt, jf. straffelovens § 19. Butiksindehaveren, restauratøren, hotelværtten, kantineindehaveren m.v. vil således kunne straffes for overtrædelse af bestemmelsen, hvis butiksindehaveren, restauratøren, hotelværtten, kantineindehaveren m.v. selv har solgt tobak

eller alkohol til barnet. Butiksindehaveren, restauratøren, hotelværtten, kantineindehaveren m.v. vil endvidere efter omstændighederne kunne straffes, hvis vedkommende har undladt at instruere personalet om ikke at sælge tobak og alkoholholdige drikkevarer til personer under 16 år eller har undladt at føre fornødent tilsyn og kontrol med overholdelsen af bestemmelsen.

Ansatt personale vil derimod ikke kunne straffes for overtrædelse af forbudet, hverken for eget salg eller for medvirken til butiksindehaverens, restauratørens, hotelværtens, kantineindehaverens m.v. overtrædelse, jf. lovforslagets § 4, stk. 1, sidste punktum. Det samme gælder en eventuel bestyrer eller lignende i en butik, der har det daglige ansvar for butikken uden at være ejer eller forpagter. Derimod vil en forpagter af fx en butik, restaurant eller en kantine kunne straffes i henhold til § 4. Ligeledes vil en bestyrer af en restaurant, et hotel, en kantine m.v. kunne straffes, fordi vedkommende har samme strafferetlige ansvar for virksomhedens drift som indehaveren af det næringsbrev, der er knyttet til virksomheden.

Personer, der medvirker til overtrædelse af salgsforbudet ved at tilskynde butiksindehaveren, restauratøren, hotelværtten, kantineindehaveren m.v. til at sælge tobak eller alkoholholdige drikkevarer til personer under 16 år, vil efter lovforslaget ikke kunne straffes, jf. forslaget § 4, stk. 1, sidste punktum. Regeringen har valgt at placere ansvaret hos den, der vil have en økonomisk gevinst ved, at salgsforbudet ikke håndhæves.

Heller ikke kammerater, der er fyldt 16 år, og som hjælper personen under 16 år med at købe tobak eller alkoholholdige drikkevarer i strid med bestemmelsen, vil kunne straffes. Det samme gælder forældre, der beder en person under 16 år om fx at hente alkoholholdige drikkevarer eller tobak hos en købmand.

Overtrædelse af forbudet mod salg af alkohol og tobak til personer under 16 år straffes efter loven med bøde. Der skal ved udmålingen af bøde tages særligt hensyn til, om butiksindehaveren, restauratøren, hotelværtten, kantineindehaveren m.v. har gjort sig skyldig i grov eller gentagen overtrædelse af § 1 og § 2. Med denne stramning af loven i forhold til § 2 a i lov om foranstaltninger mod alkoholmisbrug er det præciseret, at der bør gribes hårdere ind over for gentagen overtrædelse af salgsforbudet. Bøderne for overtrædelse af forbudet mod salg af alkohol til børn under 15

år fra butikker har efter det oplyste hidtil ligget i et niveau omkring 1.000 – 2.000 kr.

Det forudsættes, at en overtrædelse af lovens § 1 eller § 2 i førstegangstilfælde som udgangspunkt straffes med en bøde på 2.000 kr. Dette svarer til den bøde, der i flere nyere domme afsagt af Københavns Byret er udmålt for bevillingshaveres overtrædelse af restaurationslovens forbud mod på restauranter og andre serveringssteder at servere eller lade servere alkohol for personer, der ikke er fyldt 18 år. Er der flere overtrædelser af § 1 eller § 2 til samtidig bedømmelse, forudsættes det, at bøderne for de enkelte overtrædelser sammenlægges ved modereret kumulation, jf. § 4, stk. 1, 2. pkt., hvorefter der ved udmålingen af bøden skal tages særligt hensyn til grovheden af overtrædelsen.

I andegangstilfælde og i tredjegangstilfælde af overtrædelse af lovens § 1 og § 2 forudsættes bøderne udmålt til henholdsvis 5.000 kr. og 10.000 kr., jf. § 4, stk. 1, 2. pkt., hvorefter der ved udmålingen af bøden skal tages særligt hensyn til gentagne overtrædelser. Dette svarer til den bødestørrelse, der normalt anvendes ved gentagne overtrædelser af forbudet i lov om butikstid mod salg af alkohol mellem kl. 20 og kl. 6. Også i disse tilfælde forudsættes bøden væsentligt forhøjet ved modereret kumulation, hvis der foreligger flere overtrædelser til samtidig pådømmelse.

De angivne strafniveauer er vejledende og kan fraviges af domstolene i op- eller nedadgående retning, hvis der i den konkrete sag foreligger formildende eller skærpende omstændigheder.

Til § 5

Det foreslås, at loven træder i kraft den 1. april 2004. I forbindelse med lovens ikrafttræden vil Sundhedsstyrelsen gennemføre en oplysningsindsats målrettet såvel de butiksansatte, der skal håndhæve forbudene, som den brede befolkning.

Efter § 5 ophæves lov nr. 97 af 9. februar 1994 om foranstaltninger mod alkoholmisbrug. Ved den seneste ændring af loven (lov nr. 411 af 26. juni 1998) ophævedes bestemmelserne om nedsættelse af et alkoholpolitisk kontaktudvalg. Loven indeholdt således kun to bestemmelser, nemlig § 2 a om butikssalg af alkohol til børn og § 3 om en ændring af sygehuslovens bestemmelse om ansvaret for alkoholbehandlingen.

Bilag

Bilag

WHO Framework Convention on Tobacco Control

WHO Rammekonvention om tobakskontrol

Preamble

The Parties to this Convention,

Determined to give priority to their right to protect public health,

Recognizing that the spread of the tobacco epidemic is a global problem with serious consequences for public health that calls for the widest possible international cooperation and the participation of all countries in an effective, appropriate and comprehensive international response,

Reflecting the concern of the international community about the devastating worldwide health, social, economic and environmental consequences of tobacco consumption and exposure to tobacco smoke,

Seriously concerned about the increase in the worldwide consumption and production of cigarettes and other tobacco products, particularly in developing countries, as well as about the burden this places on families, on the poor, and on national health systems,

Recognizing that scientific evidence has unequivocally established that tobacco consumption and exposure to tobacco smoke cause death, disease and disability, and that there is a time lag between the exposure to smoking and the other uses of tobacco products and the onset of tobacco-related diseases,

Recognizing also that cigarettes and some other products containing tobacco are highly engineered so as to create and maintain dependence, and that many of the compounds they contain and the smoke they produce are pharmacologically active, toxic, mutagenic and carcinogenic, and that tobacco dependence is separately classified as a disorder in major international classifications of diseases,

Acknowledging that there is clear scientific evidence that prenatal exposure to tobacco smoke causes adverse health and developmental conditions for children,

Præambel

De i denne konvention deltagende parter, som

er besluttet på at prioritere deres ret til at beskytte folkesundheden,

anerkender, at udbredelsen af tobaksepidemien er et globalt problem med alvorlige konsekvenser for folkesundheden, som kræver det bredest mulige internationale samarbejde og deltagelse af alle lande i en effektiv, hensigtsmæssig og omfattende international indsats,

genspejler det internationale samfunds bekymring over de katastrofale verdensomspændende sundhedsmæssige, sociale, økonomiske og miljømæssige konsekvenser af tobaksforbrug og udsættelse for tobaksrøg,

er alvorligt bekymrede over det øgede forbrug og den øgede produktion af cigaretter og andre tobaksprodukter på verdensplan, især i udviklingslande, og over de belastninger, som familier, de fattige og de nationale sundhedsvæsen er hermed udsættet for,

anerkender, at videnskabelige undersøgelser utvetydigt har fastslået, at tobaksforbrug og udsættelse for tobaksrøg er årsag til dødsfald, sygdom og invaliditet, og at der er et tidsinterval mellem udsættelse for rygning og anden brug af tobaksprodukter og indtræden af tobaksrelaterede sygdomme,

anerkender, at cigaretter og nogle andre produkter, der indeholder tobak, er højt forarbejdede med henblik på at skabe og fastholde afhængighed, og at mange af de kemiske forbindelser, produkterne indeholder, og den røg, de afgiver, er farmakologisk aktive, toksiske, mutagene og kræftfremkaldende, samt at tobaksafhængighed er opført som en særskilt lidelse i større internationale sygdomsklassifikationer,

erkender, at der er klar videnskabelig dokumentation for, at prænatal udsættelse for tobaksrøg er årsag til skadelige sundhedsmæssige og udviklingsmæssige bivirkninger hos børn,

Deeply concerned about the escalation in smoking and other forms of tobacco consumption by children and adolescents worldwide, particularly smoking at increasingly early ages,

Alarmed by the increase in smoking and other forms of tobacco consumption by women and young girls worldwide and keeping in mind the need for full participation of women at all levels of policy-making and implementation and the need for gender-specific tobacco control strategies,

Deeply concerned about the high levels of smoking and other forms of tobacco consumption by indigenous peoples,

Seriously concerned about the impact of all forms of advertising, promotion and sponsorship aimed at encouraging the use of tobacco products,

Recognizing that cooperative action is necessary to eliminate all forms of illicit trade in cigarettes and other tobacco products, including smuggling, illicit manufacturing and counterfeiting,

Acknowledging that tobacco control at all levels and particularly in developing countries and in countries with economies in transition requires sufficient financial and technical resources commensurate with the current and projected need for tobacco control activities,

Recognizing the need to develop appropriate mechanisms to address the long-term social and economic implications of successful tobacco demand reduction strategies,

Mindful of the social and economic difficulties that tobacco control programmes may engender in the medium and long term in some developing countries and countries with economies in transition, and recognizing their need for technical and financial assistance in the context of nationally developed strategies for sustainable development,

Conscious of the valuable work being conducted by many States on tobacco control and commending the leadership of the World Health Organization as well as the efforts of other organizations and bodies of the United Nations system and other international and regional intergovernmental organizations in developing measures on tobacco control,

er dybt bekymrede over den øgede udbredelse af rygning og andre former for tobaksforbrug blandt børn og unge i hele verden, især rygning i en stadig tidligere alder,

er foruroligede over den øgede udbredelse af rygning og andre former for tobaksforbrug blandt kvinder og unge piger i hele verden og er opmærksomme på behovet for, at kvinder har fuld medbestemmelse på alle niveauer af politikudvikling og gennemførelse samt på behovet for kønsspecifikke strategier til tobakskontrol,

er dybt bekymrede over den store udbredelse af rygning og andre former for tobaksforbrug blandt oprindelige folk,

er alvorligt bekymrede over virkningen af alle former for reklame, salg fremme og sponsoring, som sigter mod at opfordre til brug af tobaksprodukter,

anerkender, at fælles indsats er påkrævet for at eliminere alle former for ulovlig handel med cigaretter og andre tobaksprodukter, herunder smugleri, ulovlig fremstilling samt forfalskning,

erkender, at tobakskontrol på alle niveauer og især i udviklingslande og i lande med overgangøkonomi kræver tilstrækkelige økonomiske og tekniske ressourcer, som står mål med nuværende og projekterede behov for tobakskontrolaktiviteter,

anerkender behovet for at udvikle hensigtsmæssige mekanismer i relation til de langsigtede sociale og økonomiske konsekvenser af succesrige strategier til reduktion af efterspørgsel efter tobak,

er opmærksomme på de sociale og økonomiske vanskeligheder, som tobakskontrolprogrammer kan foranledige på mellem og langt sigt i nogle udviklingslande og i lande med overgangsøkonomi og anerkender disse landes behov for teknisk og økonomisk bistand indenfor rammerne af nationalt udviklede strategier for bæredygtig udvikling,

er bevidste om den værdifulde indsats, mange stater gør med henblik på tobakskontrol, og værdsætter Verdenssundhedsorganisationens lederskab og den indsats, der gøres af andre organisationer og instanser i FN systemet og andre internationale og regionale mellemstatslige organisationer for at udvikle foranstaltninger til tobakskontrol,

Bilag til f. t. l. vedr. salg af tobak og alkohol til personer under 16 år

Emphasizing the special contribution of non-governmental organizations and other members of civil society not affiliated with the tobacco industry, including health professional bodies, women's, youth, environmental and consumer groups, and academic and health care institutions, to tobacco control efforts nationally and internationally and the vital importance of their participation in national and international tobacco control efforts,

Recognizing the need to be alert to any efforts by the tobacco industry to undermine or subvert tobacco control efforts and the need to be informed of activities of the tobacco industry that have a negative impact on tobacco control efforts,

Recalling Article 12 of the International Covenant on Economic, Social and Cultural Rights, adopted by the United Nations General Assembly on 16 December 1966, which states that it is the right of everyone to the enjoyment of the highest attainable standard of physical and mental health,

Recalling also the preamble to the Constitution of the World Health Organization, which states that the enjoyment of the highest attainable standard of health is one of the fundamental rights of every human being without distinction of race, religion, political belief, economic or social condition,

Determined to promote measures of tobacco control based on current and relevant scientific, technical and economic considerations,

Recalling that the Convention on the Elimination of All Forms of Discrimination against Women, adopted by the United Nations General Assembly on 18 December 1979, provides that States Parties to that Convention shall take appropriate measures to eliminate discrimination against women in the field of health care,

Recalling further that the Convention on the Rights of the Child, adopted by the United Nations General Assembly on 20 November 1989, provides that States Parties to that Convention recognize the right of the child to the enjoyment of the highest attainable standard of health,

understreger det særlige bidrag til tobakskontrolindsatsen nationalt og internationalt fra NGO'er og andre medlemmer af civilsamfundet, som ikke har tilknytning til tobaksindustrien, herunder sundhedsfaglige organisationer, kvindegrupper, ungdomsgrupper, miljøgrupper og forbrugergrupper samt uddannelses og sundhedsinstitutioner og den afgørende betydning af disses deltagelse i nationale og internationale tobakskontrolbestræbelser,

anerkender behovet for at være opmærksom på ethvert tiltag fra tobaksindustrien, som har til hensigt at underminere eller afværge tobakskontrolbestræbelserne, samt behovet for at blive informeret om aktiviteter i tobaksindustrien, som har negative indvirkninger på tobakskontrolindsatsen,

erindrer om artikel 12 i den internationale pakt om økonomiske, sociale og kulturelle rettigheder vedtaget af FN's generalforsamling den 16. december 1966, hvori det erklæres, at alle har ret til at nyde godt af det højest opnåelige niveau for fysisk og mental sundhed,

erindrer om præamblen til Verdenssundhedsorganisationens vedtægter, hvori det erklæres, at det højest mulige sundhedsniveau er en af de fundamentale rettigheder for ethvert menneske uden hensyn til race, religion, politisk overbevisning og økonomisk eller social situation,

er besluttet på at fremme foranstaltninger til tobakskontrol baseret på aktuelle og relevante videnskabelige, tekniske og økonomisk overvejelser,

erindrer om, at FN's konvention om afskaffelse af alle former for diskrimination af kvinder, som blev vedtaget af FN's generalforsamling den 18. december 1979, fastslår, at konventionens deltagende parter skal træffe passende foranstaltninger til at eliminere diskrimination af kvinder på sundhedsområdet,

erindrer om, at Konventionen om Barnets Rettigheder vedtaget af FN's generalforsamling den 20. november 1989 fastlægger, at konventionens deltagende stater anerkender børns ret til at nyde godt af det højest opnåelige sundhedsniveau,

Have agreed, as follows:

PART I: INTRODUCTION

Article 1

Use of terms

For the purposes of this Convention:

- (a) "illicit trade" means any practice or conduct prohibited by law and which relates to production, shipment, receipt, possession, distribution, sale or purchase including any practice or conduct intended to facilitate such activity;
- (b) "regional economic integration organization" means an organization that is composed of several sovereign states, and to which its Member States have transferred competence over a range of matters, including the authority to make decisions binding on its Member States in respect of those matters;¹⁾
- (c) "tobacco advertising and promotion" means any form of commercial communication, recommendation or action with the aim, effect or likely effect of promoting a tobacco product or tobacco use either directly or indirectly;
- (d) "tobacco control" means a range of supply, demand and harm reduction strategies that aim to improve the health of a population by eliminating or reducing their consumption of tobacco products and exposure to tobacco smoke;
- (e) "tobacco industry" means tobacco manufacturers, wholesale distributors and importers of tobacco products;
- (f) "tobacco products" means products entirely or partly made of the leaf tobacco as raw material which are manufactured to be used for smoking, sucking, chewing or snuffing;
- (g) "tobacco sponsorship" means any form of contribution to any event, activity or individual with the aim, effect or likely effect of promoting a tobacco product or tobacco use either directly or indirectly;

er blevet enige om følgende:

Del I: Indledning

Artikel 1

Definitioner

I denne konvention forstås ved

- (a) »ulovlig handel« enhver praksis eller adfærd, som er forbudt ved lov, og som har relation til fremstilling, forsendelse, modtagelse, besiddelse, fordeling, salg eller køb herunder enhver praksis eller adfærd, som har til hensigt at lette sådan aktivitet;
- (b) »regional økonomisk integrationsorganisation« en organisation, der består af flere selvstændige stater, som har overdraget kompetence på en række områder til organisationen, herunder beføjelser til at træffe beslutninger vedrørende disse områder, som er bindende for medlemsstaterne;¹⁾
- (c) »tobaksreklame og salgsfremme« enhver forretningsmæssig kommunikation, anbefaling eller handling med det formål eller den virkning eller sandsynlige virkning at fremme et tobaksprodukt eller tobaksbrug enten direkte eller indirekte;
- (d) »tobakskontrol« en række strategier til begrænsning af udbud, efterspørgsel og skadevirkning med det formål at forbedre en befolknings sundhedstilstand ved at eliminere eller reducere denne befolknings forbrug af tobaksprodukter og deres udsættelse for tobaksrøg;
- (e) »tobaksindustri« tobaksproducenter, en grosforhandlere og importører af tobaksprodukter;
- (f) »tobaksprodukter« produkter, som helt eller delvist er lavet med tobaksblade som råmateriale, og som er fremstillet til at ryge, sutte, tygge eller sniffe;
- (g) »tobakssponsorering« enhver form for bidrag til en begivenhed, aktivitet eller et individ med det formål eller den virkning eller sandsynlige virkning at fremme et tobaksprodukt eller tobaksbrug enten direkte eller indirekte;

¹⁾ Where appropriate, national will refer equally to regional economic integration organizations.

¹⁾ Når dette er relevant, vil national tilsvarende henvise til regionale økonomiske integrationsorganisationer.

Article 2

Relationship between this Convention and other agreements and legal instruments

1. In order to better protect human health, Parties are encouraged to implement measures beyond those required by this Convention and its protocols, and nothing in these instruments shall prevent a Party from imposing stricter requirements that are consistent with their provisions and are in accordance with international law.

2. The provisions of the Convention and its protocols shall in no way affect the right of Parties to enter into bilateral or multilateral agreements, including regional or subregional agreements, on issues relevant or additional to the Convention and its protocols, provided that such agreements are compatible with their obligations under the Convention and its protocols. The Parties concerned shall communicate such agreements to the Conference of the Parties through the Secretariat.

PART II: OBJECTIVE, GUIDING PRINCIPLES AND GENERAL OBLIGATIONS

Article 3

Objective

The objective of this Convention and its protocols is to protect present and future generations from the devastating health, social, environmental and economic consequences of tobacco consumption and exposure to tobacco smoke by providing a framework for tobacco control measures to be implemented by the Parties at the national, regional and international levels in order to reduce continually and substantially the prevalence of tobacco use and exposure to tobacco smoke.

Article 4

Guiding principles

To achieve the objective of this Convention and its protocols and to implement its provisions, the Parties shall be guided, inter alia, by the principles set out below:

Artikel 2

Forholdet mellem denne konvention og andre aftaler og juridiske instrumenter

1. For at sikre en bedre beskyttelse af menneskers sundhed opfordres de i konventionen deltagende parter til at gennemføre foranstaltninger ud over de, der kræves af denne konvention og dens protokoller, og intet i disse instrumenter forhindrer parternes i at stille strengere krav, sofn er i overensstemmelse med bestemmelserne i konventionen og protokollerne og med international ret.

2. Bestemmelserne i konventionen og dens protokoller skal på ingen måde berøre parternes ret til at indgå bilaterale eller multilaterale aftaler herunder regionale eller subregionale aftaler om emner, der er relevante for eller ligger i forlængelse af konventionen og dens protokoller under forudsætning af, at sådanne aftaler er forenelige med deres forpligtelser i henhold til konventionen og dens protokoller. De berørte parter skal meddele sådanne aftaler til parternes konference gennem sekretariatet.

Del II: Formål, vejledende principper og generelle forpligtelser

Artikel 3

Formål

Formålet med denne konvention og dens protokoller er at beskytte nuværende og kommende generationer mod de katastrofale sundhedsmæssige, sociale, miljømæssige og økonomiske konsekvenser af tobaksforbrug og udsættelse for tobaksrøg ved at etablere en ramme for tobakskontrolforanstaltninger, som parterne skal gennemføre på nationale, regionale og internationale niveauer med henblik på vedvarende og i væsentlig grad at begrænse udbredelse af tobaksbrug og udsættelse for tobaksrøg.

Artikel 4

Vejledende principper

For at realisere formålet med denne konvention og dens protokoller og gennemføre dens bestemmelser skal parterne lade sig vejlede blandt andet af nedenstående principper:

1. Every person should be informed of the health consequences, addictive nature and mortal threat posed by tobacco consumption and exposure to tobacco smoke and effective legislative, executive, administrative or other measures should be contemplated at the appropriate governmental level to protect all persons from exposure to tobacco smoke.

2. Strong political commitment is necessary to develop and support, at the national, regional and international levels, comprehensive multi-sectoral measures and coordinated responses, taking into consideration:

- (a) the need to take measures to protect all persons from exposure to tobacco smoke;
- (b) the need to take measures to prevent the initiation, to promote and support cessation, and to decrease the consumption of tobacco products in any form;
- (c) the need to take measures to promote the participation of indigenous individuals and communities in the development, implementation and evaluation of tobacco control programmes that are socially and culturally appropriate to their needs and perspectives; and
- (d) the need to take measures to address gender-specific risks when developing tobacco control strategies.

3. International cooperation, particularly transfer of technology, knowledge and financial assistance and provision of related expertise, to establish and implement effective tobacco control programmes, taking into consideration local culture, as well as social, economic, political and legal factors, is an important part of the Convention.

4. Comprehensive multisectoral measures and responses to reduce consumption of all tobacco products at the national, regional and international levels are essential so as to prevent, in accordance with public health principles, the incidence of diseases, premature disability and mortality due to tobacco consumption and exposure to tobacco smoke.

5. Issues relating to liability, as determined by each Party within its jurisdiction, are an important part of comprehensive tobacco control.

1. Alle mennesker skal oplyses om de sundhedsmæssige konsekvenser og den vanedannende karakter af og den dødelige trussel fra tobaksforbrug, og effektive lovgivningsmæssige, udøvende, administrative eller andre foranstaltninger skal overvejes på et passende regeringsniveau for at beskytte alle mennesker mod udsættelse for tobaksrøg.

2. Et stærkt politisk engagement er nødvendigt for på nationale, regionale og internationale niveauer at udvikle og støtte omfattende tværsektorielle foranstaltninger og koordinerede indsatser, idet der tages hensyn til:

- (a) behovet for foranstaltninger, der kan beskytte alle mennesker mod udsættelse for tobaksrøg;
- (b) behovet for foranstaltninger til at forebygge rygestart, fremme og støtte rygeophør og begrænse forbruget af tobaksprodukter i enhver form;
- (c) behovet for foranstaltninger, der fremmer deltagelse af oprindelige folk og lokalsamfund i udviklingen, gennemførelsen og evalueringen af tobakskontrolprogrammer, som er socialt og kulturelt tilpasset deres behov og perspektiver; og
- (d) behovet for foranstaltninger rettet mod kønsspecifikke risici i forbindelse med udviklingen af tobakskontrolstrategier.

3. Internationalt samarbejde, især overførsel af teknologi og viden samt økonomisk bistand og tilvejebringelse af den relevante ekspertise for at etablere og gennemføre effektive tobakskontrolprogrammer under hensyntagen til lokal kultur og til sociale, økonomiske, politiske og juridiske faktorer, er et væsentligt element i konventionen.

4. Omfattende tværsektorielle foranstaltninger og indsatser for at begrænse forbruget af alle tobaksprodukter på nationale, regionale og internationale niveauer er afgørende med henblik på i overensstemmelse med principper til fremme af folkesundheden at forebygge sygdomstilfælde, tidlig invaliditet og dødelighed forårsaget af tobaksforbrug og udsættelse for tobaksrøg.

5. Forhold vedrørende ansvar sådan som fastlagt af de enkelte parter indenfor dens egen jurisdiktion er et væsentligt aspekt af en sammenhængende tobakskontrol.

6. The importance of technical and financial assistance to aid the economic transition of tobacco growers and workers whose livelihoods are seriously affected as a consequence of tobacco control programmes in developing country Parties, as well as Parties with economies in transition, should be recognized and addressed in the context of nationally developed strategies for sustainable development.

7. The participation of civil society is essential in achieving the objective of the Convention and its protocols.

Article 5

General obligations

1. Each Party shall develop, implement, periodically update and review comprehensive multisectoral national tobacco control strategies, plans and programmes in accordance with this Convention and the protocols to which it is a Party.

2. Towards this end, each Party shall, in accordance with its capabilities:

- (a) establish or reinforce and finance a national coordinating mechanism or focal points for tobacco control; and
- (b) adopt and implement effective legislative, executive, administrative and/or other measures and cooperate, as appropriate, with other Parties in developing appropriate policies for preventing and reducing tobacco consumption, nicotine addiction and exposure to tobacco smoke.

3. In setting and implementing their public health policies with respect to tobacco control, Parties shall act to protect these policies from commercial and other vested interests of the tobacco industry in accordance with national law.

4. The Parties shall cooperate in the formulation of proposed measures, procedures and guidelines for the implementation of the Convention and the protocols to which they are Parties.

5. The Parties shall cooperate, as appropriate, with competent international and regional inter-governmental organizations and other bodies to achieve the objectives of the Convention and the protocols to which they are Parties.

6. Betydningen af teknisk og økonomisk bistand til den økonomiske omstilling for tobaksdyrkere og tobaksarbejdere, hvis levevej vil blive væsentligt påvirket som en konsekvens af tobakskontrolprogrammer i deltagende udviklingslande og i parter med overgangsøkonomi, må erkendes og tages op i sammenhæng med nationalt udviklede strategier for bæredygtig udvikling.

7. Civilsamfundets deltagelse er afgørende for at realisere konventionens og protokollernes mål.

Artikel 5

Generelle forpligtelser

1. Alle parter skal udvikle, gennemføre og regelmæssigt opdatere og revidere omfattende tværsektorielle nationale strategier, planer og programmer til tobakskontrol i overensstemmelse med denne konvention og de protokoller, som den deltager i.

2. Med henblik herpå skal alle parter i overensstemmelse med sine muligheder:

- (a) etablere eller styrke og finansiere en national koordineringsordning eller centre for tobakskontrol; og
- (b) vedtage og gennemføre effektive lovgivningsmæssige, udøvende, administrative og/eller andre foranstaltninger og samarbejde, når dette er relevant, med andre parter om at udvikle hensigtsmæssige politikker til at forebygge og begrænse tobaksforbrug, nikotinafhængighed og udsættelse for tobaksrøg.

3. I forbindelse med fastlæggelse og gennemførelse af den offentlige politik på folkesundhedsområdet skal parterne gøre en indsats for at beskytte denne politik mod tobaksindustriens handelsmæssige og øvrige interesser i overensstemmelse med national lovgivning.

4. Parterne skal samarbejde om at formulere forslag til foranstaltninger, procedurer og retningslinier med henblik på gennemførelse af konventionen og de protokoller, som de deltager i.

5. Parterne skal i relevant omfang samarbejde med kompetente internationale og regionale mellemstatslige organisationer og andre instanser om at gennemføre konventionen og de protokoller, som de deltager i.

6. The Parties shall, within means and resources at their disposal, cooperate to raise financial resources for effective implementation of the Convention through bilateral and multilateral funding mechanisms.

PART III: MEASURES RELATING TO THE REDUCTION OF DEMAND FOR TOBACCO

Article 6

Price and tax measures to reduce the demand for tobacco

1. The Parties recognize that price and tax measures are an effective and important means of reducing tobacco consumption by various segments of the population, in particular young persons.

2. Without prejudice to the sovereign right of the Parties to determine and establish their taxation policies, each Party should take account of its national health objectives concerning tobacco control and adopt or maintain, as appropriate, measures which may include:

- (a) implementing tax policies and, where appropriate, price policies, on tobacco products so as to contribute to the health objectives aimed at reducing tobacco consumption; and
- (b) prohibiting or restricting, as appropriate, sales to and/or importations by international travellers of tax- and duty-free tobacco products.

3. The Parties shall provide rates of taxation for tobacco products and trends in tobacco consumption in their periodic reports to the Conference of the Parties, in accordance with Article 21.

Article 7

Non-price measures to reduce the demand for tobacco

The Parties recognize that comprehensive non-price measures are an effective and important means of reducing tobacco consumption. Each Party shall adopt and implement effective legislative, executive, administrative or other

6. Med de midler og ressourcer, de har til rådighed, skal parterne samarbejde om at tilvejebringe økonomiske ressourcer med henblik på en effektiv gennemførelse af konventionen gennem bilaterale og multilaterale finansieringsordninger.

Del III: Foranstaltninger vedrørende begrænsning af efterspørgsel efter tobak

Artikel 6

Pris og skattemæssige foranstaltninger til begrænsning af efterspørgsel efter tobak.

1. Parterne anerkender at pris og skattemæssige foranstaltninger er et effektivt og væsentligt middel til at begrænse tobaksrygning blandt en række befolkningsgrupper, især unge.

2. Uden at dette berører parternes suveræne ret til at fastlægge og etablere deres skattepolitik, skal alle parter tage hensyn til sine nationale sundhedsmål med hensyn til tobakskontrol og, når dette er relevant, vedtage eller fastholde foranstaltninger, som kan omfatte:

- (a) gennemførelse af skattepolitik og, når dette er relevant, prispolitik for tobaksprodukter med henblik på at bidrage til de sundhedsmål, der er rettet mod at begrænse tobaksforbrug; og
- (b) afhængigt af situationen forbud mod eller begrænsning af muligheden for, at skattefrie og toldfrie tobaksprodukter bliver solgt til og/eller importeret af internationale rejsende.

3. Parterne skal angive skattesatser for tobaksprodukter og udviklingstendenser i tobaksforbruget i deres regelmæssige rapporter til parternes konference i overensstemmelse med artikel 21.

Artikel 7

Foranstaltninger ud over prismæssige foranstaltninger til begrænsning af efterspørgsel efter tobak

Parterne anerkender, at omfattende foranstaltninger ud over prismæssige foranstaltninger er et effektivt og væsentligt middel til at begrænse tobaksforbruget. Alle parter skal vedtage og gennemføre effektive lovgivningsmæssige, udøven-

measures necessary to implement its obligations pursuant to Articles 8 to 13 and shall cooperate, as appropriate, with each other directly or through competent international bodies with a view to their implementation. The Conference of the Parties shall propose appropriate guidelines for the implementation of the provisions of these Articles.

Article 8

Protection from exposure to tobacco smoke

1. Parties recognize that scientific evidence has unequivocally established that exposure to tobacco smoke causes death, disease and disability.

2. Each Party shall adopt and implement in areas of existing national jurisdiction as determined by national law and actively promote at other jurisdictional levels the adoption and implementation of effective legislative, executive, administrative and/or other measures, providing for protection from exposure to tobacco smoke in indoor workplaces, public transport, indoor public places and, as appropriate, other public places.

Article 9

Regulation of the contents of tobacco products

The Conference of the Parties, in consultation with competent international bodies, shall propose guidelines for testing and measuring the contents and emissions of tobacco products, and for the regulation of these contents and emissions. Each Party shall, where approved by competent national authorities, adopt and implement effective legislative, executive and administrative or other measures for such testing and measuring, and for such regulation.

Article 10

Regulation of tobacco product disclosures

Each Party shall, in accordance with its national law, adopt and implement effective legislative, executive, administrative or other measures requiring manufacturers and importers of tobacco products to disclose to governmental

de, administrative eller andre foranstaltninger, der er nødvendige for at gennemføre deres forpligtelser i henhold til artiklerne 8 og 13 og skal, når dette er relevant, samarbejde om disses gennemførelse direkte eller gennem kompetente internationale instanser. Parternes konference skal foreslå hensigtsmæssige retningslinier til gennemførelse af bestemmelserne i disse artikler.

Artikel 8

Beskyttelse mod udsættelse for tobaksrøg

1. Parterne anerkender, at videnskabelig dokumentation uomtvisteligt påviser, at udsættelse for tobaksrøg forårsager dødsfald, sygdom og invaliditet.

2. Indenfor eksisterende national jurisdiktion, således som den er fastlagt i national lovgivning, skal hver part træffe beslutning om og sikre vedtagelse og gennemførelse af effektive lovgivningsmæssige, udøvende, administrative og/eller andre foranstaltninger, der sikrer beskyttelse mod udsættelse for tobaksrøg på indendørs arbejdspladser, i offentlige transportmidler, på indendørs offentlige steder og, når det er relevant, på andre offentlige steder. På andre niveauer skal parterne aktivt søge at fremme vedtagelse og gennemførelse af de nævnte foranstaltninger.

Artikel 9

Regulering af indholdet af tobaksprodukter

Parternes konference skal i samråd med kompetente internationale instanser foreslå retningslinier med henblik på at teste og måle indhold i og afgivelse af stoffer fra tobaksprodukter samt retningslinier med henblik på at regulere indhold og afgivelse. Alle parter skal, når dette er godkendt af kompetente nationale myndigheder, vedtage og gennemføre effektive lovgivningsmæssige, udøvende og administrative eller andre foranstaltninger vedrørende denne testning og måling og vedrørende regulering af afgivelse.

Artikel 10

Regulering af åbenhed vedrørende tobaksprodukter

Alle parter skal i overensstemmelse med sin nationale lovgivning vedtage og gennemføre effektive lovgivningsmæssige, udøvende, administrative eller andre foranstaltninger, der kræver, at producenter og importører af tobaksprodukter

authorities information about the contents and emissions of tobacco products. Each Party shall further adopt and implement effective measures for public disclosure of information about the toxic constituents of the tobacco products and the emissions that they may produce.

Article 11

Packaging and labelling of tobacco products

1. Each Party shall, within a period of three years after entry into force of this Convention for that Party, adopt and implement, in accordance with its national law, effective measures to ensure that:

- (a) tobacco product packaging and labelling do not promote a tobacco product by any means that are false, misleading, deceptive or likely to create an erroneous impression about its characteristics, health effects, hazards or emissions, including any term, descriptor, trademark, figurative or any other sign that directly or indirectly creates the false impression that a particular tobacco product is less harmful than other tobacco products. These may include terms such as "low tar", "light", "ultra-light", or "mild"; and
- (b) each unit packet and package of tobacco products and any outside packaging and labelling of such products also carry health warnings describing the harmful effects of tobacco use, and may include other appropriate messages. These warnings and messages:
 - (i) shall be approved by the competent national authority,
 - (ii) shall be rotating,
 - (iii) shall be large, clear, visible and legible,
 - (iv) should be 50% or more of the principal display areas but shall be no less than 30% of the principal display areas,
 - (v) may be in the form of or include pictures or pictograms.

2. Each unit packet and package of tobacco products and any outside packaging and labelling of such products shall, in addition to the warnings specified in paragraph 1(b) of this Ar-

giver offentlige myndigheder oplysninger om tobaksprodukters indhold og afgivelse af stoffer. Alle parter skal desuden vedtage og gennemføre effektive foranstaltninger for at offentliggøre oplysninger om de giftige indholdsstoffer i tobaksprodukterne og om, hvad disse stoffer kan afgive.

Artikel 11

Pakning og mærkning af tobaksprodukter

1. Alle parter skal indenfor en periode af tre år efter denne konventions ikrafttræden for den pågældende parts vedkommende vedtage og gennemføre effektive foranstaltninger i overensstemmelse med sin nationale lovgivning til at sikre, at:

- (a) pakning og mærkning af tobaksprodukter ikke fremmer et tobaksprodukt med falske, misvisende eller vildledende midler eller sådanne, som giver et fejlagtigt indtryk af produktets karakteristika, sundhedsmæssige virkning, risici eller afgivelse herunder ethvert ord, enhver beskrivelse, ethvert varemærke, symbol eller andet tegn, som direkte eller indirekte giver det forkerte indtryk, at et specifikt tobaksprodukt er mindre skadeligt end andre tobaksprodukter. Det kan dreje sig om for eksempel »lavt tjæreindhold«, »light«, »ultra-light«, eller »mild«; og
- (b) hver pakkeenhed og pakning af tobaksprodukter og enhver ydre emballage og mærkning af sådanne produkter også er mærket med sundhedsadvarsler, som beskriver den skadelige virkning af tobaksbrug og eventuelt andre passende budskaber. Disse advarsler og budskaber:
 - (i) skal godkendes af den kompetente nationale myndighed,
 - (ii) skal være skiftende,
 - (iii) skal være store, klare, synlige og læselige,
 - (iv) bør dække mere end 50% af de primært udstillede områder, men skal dække mindst 30% af de primært udstillede områder
 - (v) kan have form af eller indbefatte billeder eller piktogrammer

2. Hver pakkeenhed og hver pakning af tobaksprodukter og enhver ydre emballage og mærkning af sådanne produkter skal ud over de advarsler, der er specificeret i stykke 1(b) i den-

ticle, contain information on relevant constituents and emissions of tobacco products as defined by national authorities.

3. Each Party shall require that the warnings and other textual information specified in paragraphs 1(b) and paragraph 2 of this Article will appear on each unit packet and package of tobacco products and any outside packaging and labelling of such products in its principal language or languages.

4. For the purposes of this Article, the term "outside packaging and labelling" in relation to tobacco products applies to any packaging and labelling used in the retail sale of the product.

Article 12

Education, communication, training and public awareness

Each Party shall promote and strengthen public awareness of tobacco control issues, using all available communication tools, as appropriate. Towards this end, each Party shall adopt and implement effective legislative, executive, administrative or other measures to promote:

- (a) broad access to effective and comprehensive educational and public awareness programmes on the health risks including the addictive characteristics of tobacco consumption and exposure to tobacco smoke;
- (b) public awareness about the health risks of tobacco consumption and exposure to tobacco smoke, and about the benefits of the cessation of tobacco use and tobacco-free lifestyles as specified in Article 14.2;
- (c) public access, in accordance with national law, to a wide range of information on the tobacco industry as relevant to the objective of this Convention;
- (d) effective and appropriate training or sensitization and awareness programmes on tobacco control addressed to persons such as health workers, community workers, social workers, media professionals, educators, decision-makers, administrators and other concerned persons;
- (e) awareness and participation of public and private agencies and nongovernmental organizations not affiliated with the tobacco

ne artikel, indeholde oplysninger om relevante indholdsstoffer og afgivelse af stoffer fra tobaksprodukter som defineret af nationale myndigheder.

3. Alle parter skal kræve, at advarslerne og anden tekstlig information, som er specificeret i stykke 1(b) og stykke 2 i denne artikel, optræder på hver pakkeenhed og hver tobakspakning og på enhver ydre emballage og mærkning af sådanne produkter på de enkelte parteres primære sprog.

4. Begrebet »ydre emballage og mærkning« er benyttet i denne artikel som henvisende til enhver pakning og mærkning, der bliver benyttet i detailsalg af produktet.

Artikel 12

Undervisning, kommunikation, uddannelse og offentlig bevidsthed

Alle parter skal fremme og styrke den offentlige bevidsthed om tobakskontrol med brug af alle til rådighed værende kommunikationsredskaber, når dette er relevant. Med henblik herpå skal hver part vedtage og gennemføre effektive lovgivningsmæssige, udøvende, administrative eller andre foranstaltninger for at fremme:

- (a) bred adgang til effektive og omfattende undervisnings- og oplysningsprogrammer om sundhedsrisici herunder de afhængigheds-skabende karakteristika ved tobaksforbrug og udsættelse for tobaksrøg;
- (b) offentlig bevidsthed om sundhedsrisici ved tobaksforbrug og udsættelse for tobaksrøg og om fordelene ved rygeophør og tobaksfri livsstil som specificeret i artikel 14.2;
- (c) offentlig adgang i overensstemmelse med national lovgivning til en bred vifte af information om tobaksindustrien på en måde, som er relevant for denne konventions mål;
- (d) effektive og hensigtsmæssige uddannelses- eller opmærksomheds- og oplysningsprogrammer vedrørende tobakskontrol rettet mod personer som sundhedsarbejdere, ansatte i lokalsamfundet, socialarbejdere, medarbejdere, pædagoger, beslutningstagere, administratorer og andre berørte personer;
- (e) bevidsthed om og deltagelse i udvikling og gennemførelse af tværsektorielle programmer og strategier til tobakskontrol blandt

- industry in developing and implementing intersectoral programmes and strategies for tobacco control; and
- (f) public awareness of and access to information regarding the adverse health, economic, and environmental consequences of tobacco production and consumption.

Article 13

Tobacco advertising, promotion and sponsorship

1. Parties recognize that a comprehensive ban on advertising, promotion and sponsorship would reduce the consumption of tobacco products.

2. Each Party shall, in accordance with its constitution or constitutional principles, undertake a comprehensive ban of all tobacco advertising, promotion and sponsorship. This shall include, subject to the legal environment and technical means available to that Party, a comprehensive ban on cross-border advertising, promotion and sponsorship originating from its territory. In this respect, within the period of five years after entry into force of this Convention for that Party, each Party shall undertake appropriate legislative, executive, administrative and/or other measures and report accordingly in conformity with Article 21.

3. A Party that is not in a position to undertake a comprehensive ban due to its constitution or constitutional principles shall apply restrictions on all tobacco advertising, promotion and sponsorship. This shall include, subject to the legal environment and technical means available to that Party, restrictions or a comprehensive ban on advertising, promotion and sponsorship originating from its territory with cross-border effects. In this respect, each Party shall undertake appropriate legislative, executive, administrative and/or other measures and report accordingly in conformity with Article 21.

4. As a minimum, and in accordance with its constitution or constitutional principles, each Party shall:

private aktører og NGO'er, som ikke er tilknyttet tobaksindustrien; og

- (f) offentlig bevidsthed om og adgang til information om skadelige sundhedsmæssige, økonomiske og miljømæssige konsekvenser af tobaksproduktion og forbrug.

Artikel 13

Tobaksreklame, salgsfremme og sponsorering

1. Parterne anerkender, at et omfattende forbud mod reklame, salgsfremme og sponsorering ville begrænse forbruget af tobaksprodukter.

2. Hver part skal i overensstemmelse med sin forfatning eller sine forfatningsmæssige principper iværksætte et omfattende forbud mod al tobaksreklame, salgsfremme og sponsorering. Afhængigt af de juridiske betingelser og de tekniske muligheder, der er til rådighed, skal dette omfatte et omfattende forbud mod grænseoverskridende reklame, salgsfremme og sponsorering med oprindelse fra den deltagende parts område. I dette øjemed skal hver part indenfor en periode af fem år efter denne konventions ikrafttræden for det pågældende land iværksætte passende lovgivningsmæssige, udøvende, administrative og/eller andre foranstaltninger og rapportere herom i overensstemmelse med artikel 21.

3. En part, som ikke er i stand til at iværksætte et omfattende forbud på grund af sin forfatning eller sine forfatningsmæssige principper, skal iværksætte begrænsninger på al tobaksreklame, salgsfremme og sponsorering. Afhængigt af de juridiske betingelser og de tekniske muligheder, der er til rådighed, skal dette omfatte begrænsninger eller et omfattende forbud mod reklame, salgsfremme og sponsorering, som hidrører fra partens område, og som har grænseoverskridende virkning. I dette øjemed skal hver part iværksætte passende lovgivningsmæssige, udøvende, administrative og/eller andre foranstaltninger og rapportere herom i overensstemmelse med artikel 21.

4. Som minimum og i overensstemmelse med sin forfatning og sine forfatningsmæssige principper skal hver part:

- (a) prohibit all forms of tobacco advertising, promotion and sponsorship that promote a tobacco product by any means that are false, misleading or deceptive or likely to create an erroneous impression about its characteristics, health effects, hazards or emissions;
- (b) require that health or other appropriate warnings or messages accompany all tobacco advertising and, as appropriate, promotion and sponsorship;
- (c) restrict the use of direct or indirect incentives that encourage the purchase of tobacco products by the public;
- (d) require, if it does not have a comprehensive ban, the disclosure to relevant governmental authorities of expenditures by the tobacco industry on advertising, promotion and sponsorship not yet prohibited. Those authorities may decide to make those figures available, subject to national law, to the public and to the Conference of the Parties, pursuant to Article 21;
- (e) undertake a comprehensive ban or, in the case of a Party that is not in a position to undertake a comprehensive ban due to its constitution or constitutional principles, restrict tobacco advertising, promotion and sponsorship on radio, television, print media and, as appropriate, other media, such as the internet, within a period of five years; and
- (f) prohibit, or in the case of a Party that is not in a position to prohibit due to its constitution or constitutional principles restrict, tobacco sponsorship of international events, activities and/or participants therein.
- (a) forbyde alle former for tobaksreklame, salg fremme og sponsorering, som fremmer et tobaksprodukt med midler, som er falske, misvisende eller vildledende, eller som med sandsynlighed kan skabe et fejlagtigt indtryk af produktets karakteristika, sundhedsvirkninger, risici eller afgivelse af stoffer;
- (b) kræve, at sundhedsmæssige eller andre passende advarsler eller budskaber følger med al tobaksreklame og, når dette er relevant, salg fremme og sponsorering;
- (c) begrænse brugen af direkte eller indirekte incitament, som opfordrer befolkningen til køb af tobaksprodukter;
- (d) hvis den ikke har et omfattende forbud, kræve, at relevante offentlige myndigheder bliver oplyst om tobaksindustriens udgifter til sådan reklame, salg fremme og sponsorering, som endnu ikke er forbudt. Afhængigt af national lovgivning kan de pågældende myndigheder vælge at videregive de oplysninger, der foreligger, til offentligheden og til parternes konference i overensstemmelse med artikel 21;
- (e) iværksætte et omfattende forbud eller, hvis det drejer sig om en part, som ikke er i stand til at iværksætte et omfattende forbud på grund af sin forfatning eller sine forfatningsmæssige principper, begrænse tobaksreklame, salg fremme og sponsorering i radio, fjernsyn og trykte medier og, når det er relevant, andre medier såsom internet indenfor en periode af fem år; og
- (f) forbyde eller, hvis det drejer sig om en part, som ikke er i stand til at iværksætte et omfattende forbud på grund af sin forfatning eller sine forfatningsmæssige principper, begrænse tobakssponsorering af internationale begivenheder, aktiviteter og/eller deltagere heri.

5. Parties are encouraged to implement measures beyond the obligations set out in paragraph 4.

6. Parties shall cooperate in the development of technologies and other means necessary to facilitate the elimination of cross-border advertising.

7. Parties which have a ban on certain forms of tobacco advertising, promotion and sponsorship have the sovereign right to ban those forms of cross-border tobacco advertising, promotion and

5. Parternes opfordres til at gennemføre foranstaltninger, der rækker ud over de forpligtelser, der er fastlagt i stykke 4.

6. Parterne skal samarbejde om udviklingen af teknologi og andre midler, som er nødvendige for at lette afskaffelsen af grænseoverskridende reklame.

7. Parter, som har et forbud mod visse former for tobaksreklame, salg fremme og sponsorering, har suveræn ret til i overensstemmelse med national lovgivning at forbyde de former for

sponsorship entering their territory and to impose equal penalties as those applicable to domestic advertising, promotion and sponsorship originating from their territory in accordance with their national law. This paragraph does not endorse or approve of any particular penalty.

8. Parties shall consider the elaboration of a protocol setting out appropriate measures that require international collaboration for a comprehensive ban on cross-border advertising, promotion and sponsorship.

Article 14

Demand reduction measures concerning tobacco dependence and cessation

1. Each Party shall develop and disseminate appropriate, comprehensive and integrated guidelines based on scientific evidence and best practices, taking into account national circumstances and priorities, and shall take effective measures to promote cessation of tobacco use and adequate treatment for tobacco dependence.

2. Towards this end, each Party shall endeavour to:

- (a) design and implement effective programmes aimed at promoting the cessation of tobacco use, in such locations as educational institutions, health care facilities, workplaces and sporting environments;
- (b) include diagnosis and treatment of tobacco dependence and counselling services on cessation of tobacco use in national health and education programmes, plans and strategies, with the participation of health workers, community workers and social workers as appropriate;
- (c) establish in health care facilities and rehabilitation centres programmes for diagnosing, counselling, preventing and treating tobacco dependence; and
- (d) collaborate with other Parties to facilitate accessibility and affordability for treatment of tobacco dependence including pharmaceutical products pursuant to Article 22. Such products and their constituents may include medicines, products used to administer medicines and diagnostics when appropriate.

grænseoverskridende tobaksreklame, salg fremme og sponsorering, som kommer ind på deres territorium og foreskrive sanktioner, som svarer til dem, der finder anvendelse i forbindelse med national reklame, salg fremme og sponsorering, som har oprindelse fra deres eget territorium. Dette stykke udtrykker ikke tilslutning til eller godkendelse af specifikke sanktioner.

8. Parterne skal overveje udarbejdelse af en protokol, som etablerer passende foranstaltninger, der kræver internationalt samarbejde om et omfattende forbud mod grænseoverskridende reklame, salg fremme og sponsorering.

Artikel 14

Efterspørgselsreducerende foranstaltninger vedrørende tobaksafhængighed og rygeophør

1. Alle parter skal udvikle og udbrede hensigtsmæssige, omfattende og integrerede retningslinier baseret på videnskabelig evidens og bedste praksis under hensyntagen til nationale forhold og prioriteringer og skal iværksætte effektive foranstaltninger til at fremme rygeophør og passende behandling for tobaksafhængighed.

2. Med henblik herpå skal alle parter bestræbe sig på at:

- (a) tilrettelægge og gennemføre effektive programmer rettet mod at fremme ophør med tobaksbrug på steder såsom uddannelsesinstitutioner, institutioner i sundhedssektoren, arbejdspladser og sportsmiljøer;
- (b) inddrage diagnose og behandling af tobaksafhængighed og rådgivningstilbud om rygeophør i nationale programmer, planer og strategier indenfor sundheds- og uddannelsessektoren og med deltagelse af sundhedspersonale, ansatte i lokalsamfundet og socialarbejdere, når dette relevant;
- (c) etablere programmer til diagnosticering, rådgivning, forebyggelse og behandling af tobaksafhængighed på institutioner i sundhedssektoren og på genoptræningscentre; og
- (d) samarbejde med andre parter for at lette adgang til og omkostningerne ved behandling for tobaksafhængighed herunder farmaceutiske produkter i henhold til artikel 22. Sådanne produkter og deres bestanddele kan i givet fald omfatte medicin samt produkter, der bruges til indgift af medicin og til diagnose.

PART IV: MEASURES RELATING TO THE REDUCTION OF THE SUPPLY OF TOBACCO

Article 15

Illicit trade in tobacco products

1. The Parties recognize that the elimination of all forms of illicit trade in tobacco products, including smuggling, illicit manufacturing and counterfeiting, and the development and implementation of related national law, in addition to subregional, regional and global agreements, are essential components of tobacco control.

2. Each Party shall adopt and implement effective legislative, executive, administrative or other measures to ensure that all unit packets and packages of tobacco products and any outside packaging of such products are marked to assist Parties in determining the origin of tobacco products, and in accordance with national law and relevant bilateral or multilateral agreements, assist Parties in determining the point of diversion and monitor, document and control the movement of tobacco products and their legal status. In addition, each Party shall:

- (a) require that unit packets and packages of tobacco products for retail and wholesale use that are sold on its domestic market carry the statement: "Sales only allowed in (insert name of the country, subnational, regional or federal unit)" or carry any other effective marking indicating the final destination or which would assist authorities in determining whether the product is legally for sale on the domestic market; and
- (b) consider, as appropriate, developing a practical tracking and tracing regime that would further secure the distribution system and assist in the investigation of illicit trade.

3. Each Party shall require that the packaging information or marking specified in paragraph 2 of this Article shall be presented in legible form and/or appear in its principal language or languages.

4. With a view to eliminating illicit trade in tobacco products, each Party shall:

- (a) monitor and collect data on cross-border trade in tobacco products, including illicit

Del IV: Foranstaltninger til begrænsning af udbuddet af tobak

Artikel 15

Ulovlig handel med tobaksprodukter

1. Parterne anerkender, at eliminering af alle former for ulovlig handel med tobaksprodukter herunder smugling, ulovlig produktion og forfalskning og udvikling og gennemførelse af national lovgivning på disse områder i tilgift til subregionale, regionale og globale aftaler er afgørende elementer i tobakskontrol.

2. Alle parter skal vedtage og gennemføre effektive lovgivningsmæssige, udøvende, administrative eller andre foranstaltninger for at sikre, at alle pakkeenheder og tobakspakninger og enhver ydre pakning af sådanne produkter er mærket på en måde, som hjælper parterne med at fastslå oprindelsen af tobaksprodukter og, i overensstemmelse med national lov og relevante bilaterale eller multilaterale aftaler, hjælper parterne med at afgøre, hvor der er sket afvigelse, og med at overvåge, dokumentere og kontrollere tobaksprodukters bevægelse og deres lovlighed. Herudover skal alle parter:

- (a) kræve, at pakkeenheder og pakninger af tobaksprodukter til detail og en gros, som sælges på dens hjemmemarked, bærer påskriften: »Salg kun tilladt i (her indsættes navn på land, del af et land eller regional eller føderal enhed)« eller bærer anden effektiv mærkning, som angiver slutbestemmelsessted, eller som kan hjælpe myndighederne med at afgøre, om produktet lovligt kan sælges på hjemmemarkedet; og
- (b) overveje, når dette er relevant, at udvikle en praktisk eftersporings- eller sporbarhedsordning, som yderligere ville sikre distributionssystemet og være til hjælp ved efterforskning af ulovlig handel.

3. Alle parter skal kræve, at oplysninger på pakninger eller mærkning som specificeret i stykke 2 i denne artikel skal fremstå i læselig form og/eller være anført på landets primære sprog.

4. Med henblik på at eliminere ulovlig handel med tobaksprodukter skal alle parter:

- (a) overvåge og indsamle data om grænseoverskridende handel med tobaksprodukter her-

trade, and exchange information among customs, tax and other authorities, as appropriate, and in accordance with national law and relevant applicable bilateral or multilateral agreements;

- (b) enact or strengthen legislation, with appropriate penalties and remedies, against illicit trade in tobacco products, including counterfeit and contraband cigarettes;
- (c) take appropriate steps to ensure that all confiscated manufacturing equipment, counterfeit and contraband cigarettes and other tobacco products are destroyed, using environmentally- friendly methods where feasible, or disposed of in accordance with national law;
- (d) adopt and implement measures to monitor, document and control the storage and distribution of tobacco products held or moving under suspension of taxes or duties within its jurisdiction; and
- (e) adopt measures as appropriate to enable the confiscation of proceeds derived from the illicit trade in tobacco products.

5. Information collected pursuant to subparagraphs 4(a) and 4(d) of this Article shall, as appropriate, be provided in aggregate form by the Parties in their periodic reports to the Conference of the Parties, in accordance with Article 21.

6. The Parties shall, as appropriate and in accordance with national law, promote cooperation between national agencies, as well as relevant regional and international intergovernmental organizations as it relates to investigations, prosecutions and proceedings, with a view to eliminating illicit trade in tobacco products. Special emphasis shall be placed on cooperation at regional and subregional levels to combat illicit trade of tobacco products.

7. Each Party shall endeavour to adopt and implement further measures including licensing, where appropriate, to control or regulate the production and distribution of tobacco products in order to prevent illicit trade.

under ulovlig handel og udveksle oplysninger mellem told-, skatte- og andre myndigheder når dette er relevant og i overensstemmelse med national lov og relevante bilaterale eller multilaterale aftaler, som finder anvendelse i den givne situation;

- (b) vedtage eller styrke lovgivning med hensigtsmæssige sanktioner og midler mod ulovlig handel med tobaksprodukter herunder forfalskede og smuglede cigaretter;
- (c) træffe passende foranstaltninger for at sikre, at alt beslaglagt fremstillingsudstyr, forfalskede og smuglede cigaretter og andre tobaksprodukter bliver destrueret på en miljøvenlig måde, når dette er muligt, eller bliver bortskaffet i henhold til national lovgivning;
- (d) vedtage og gennemføre foranstaltninger til at overvåge, dokumentere og kontrollere opbevaring og distribution af tobaksprodukter, som oplagres eller transporteres under told- eller skattesuspension indenfor dens jurisdiktion; og
- (e) vedtage hensigtsmæssige foranstaltninger, som muliggør konfiskering af udbytte hidrørende fra ulovlig handel med tobaksprodukter.

5. Information indsamlet i medfør af stykkerne 4(a) og 4(d) i denne artikel skal, når dette er relevant, fremlægges i sammenfattet form af parterne i deres periodiske rapporter til parternes konference i henhold til artikel 21.

6. Parterne skal, når dette er relevant, i overensstemmelse med national lovgivning fremme samarbejde mellem nationale instanser og relevante regionale og internationale mellemstatslige organisationer i relation til efterforskning, sagsanlæg og retsforfølgelse med henblik på at eliminere ulovlig handel med tobaksprodukter. Der skal lægges særlig vægt på samarbejde på regionale og subregionale niveauer for at bekæmpe ulovlig handel med tobaksprodukter.

7. Alle parter skal bestræbe sig på at vedtage og gennemføre yderligere foranstaltninger herunder autorisation, når dette er relevant, for at kontrollere eller regulere produktion og distribution af tobaksprodukter med henblik på at forebygge ulovlig handel.

Article 16

Sales to and by minors

1. Each Party shall adopt and implement effective legislative, executive, administrative or other measures at the appropriate government level to prohibit the sales of tobacco products to persons under the age set by domestic law, national law or eighteen. These measures may include:

- (a) requiring that all sellers of tobacco products place a clear and prominent indicator inside their point of sale about the prohibition of tobacco sales to minors and, in case of doubt, request that each tobacco purchaser provide appropriate evidence of having reached full legal age;
- (b) banning the sale of tobacco products in any manner by which they are directly accessible, such as store shelves;
- (c) prohibiting the manufacture and sale of sweets, snacks, toys or any other objects in the form of tobacco products which appeal to minors; and
- (d) ensuring that tobacco vending machines under its jurisdiction are not accessible to minors and do not promote the sale of tobacco products to minors.

2. Each Party shall prohibit or promote the prohibition of the distribution of free tobacco products to the public and especially minors.

3. Each Party shall endeavour to prohibit the sale of cigarettes individually or in small packets which increase the affordability of such products to minors.

4. The Parties recognize that in order to increase their effectiveness, measures to prevent tobacco product sales to minors should, where appropriate, be implemented in conjunction with other provisions contained in this Convention.

5. When signing, ratifying, accepting, approving or acceding to the Convention or at any time thereafter, a Party may, by means of a binding written declaration, indicate its commitment to prohibit the introduction of tobacco vending machines within its jurisdiction or, as appropriate, to a total ban on tobacco vending machines. The declaration made pursuant to this Article shall be

Artikel 16

Salg til og af mindreårige

1. Alle parter skal vedtage og gennemføre effektive lovgivningsmæssige, udøvende og administrative eller andre foranstaltninger på det relevante regeringsniveau for at forbyde salg af tobaksprodukter til personer, som enten er under en aldersgrænse fastlagt i lokal eller national lovgivning eller under 18. Disse foranstaltninger kan omfatte:

- (a) krav om, at alle, der sælger tobaksprodukter, udstiller en klar og iøjnefaldende meddelelse på salgstedet om forbudet mod salg af tobak til mindreårige og i tvivlstilfælde anmoder enhver, der køber tobak, om at fremlægge passende dokumentation for, at vedkommende opfylder det aldersmæssige krav;
- (b) forbud mod salg af tobaksprodukter på enhver måde, hvorved disse er direkte tilgængelige for eksempel på butikshylder;
- (c) forbud mod fremstilling og salg af slik, snacks, legetøj eller andre genstande, som har form som tobaksprodukter og appellerer til mindreårige; og
- (d) foranstaltninger til at sikre, at tobaksautomater under parternes jurisdiktion ikke er tilgængelige for mindreårige og ikke fremmer salg af tobaksprodukter til mindreårige.

2. Alle parter skal forbyde eller fremme forbud mod uddeling af gratis tobaksprodukter til offentligheden og især til mindreårige.

3. Alle parter skal bestræbe sig på at forbyde salg af cigaretter enkeltvis eller i små pakker, som gør det lettere for mindreårige at få råd til sådanne produkter.

4. Parterne anerkender, at for at øge virkningen af foranstaltninger til forebyggelse af salg af tobaksprodukter til mindreårige skal disse, når det er relevant, gennemføres i sammenhæng med andre bestemmelser indeholdt i denne konvention.

5. I forbindelse med underskrift, ratifikation, accept, godkendelse eller tiltrædelse af denne konvention eller på et hvilken som helst senere tidspunkt kan en deltagende part med en bindende skriftlig erklæring tilkendegive sin intention om at forbyde opstilling af tobaksautomater indenfor dens jurisdiktion eller, når dette er relevant, om et totalt forbud mod tobaksautomater.

circulated by the Depository to all Parties to the Convention.

6. Each Party shall adopt and implement effective legislative, executive, administrative or other measures, including penalties against sellers and distributors, in order to ensure compliance with the obligations contained in paragraphs 1-5 of this Article.

7. Each Party should, as appropriate, adopt and implement effective legislative, executive, administrative or other measures to prohibit the sales of tobacco products by persons under the age set by domestic law, national law or eighteen.

Article 17

Provision of support for economically viable alternative activities

Parties shall, in cooperation with each other and with competent international and regional intergovernmental organizations, promote, as appropriate, economically viable alternatives for tobacco workers, growers and, as the case may be, individual sellers.

PART V: PROTECTION OF THE ENVIRONMENT

Article 18

Protection of the environment and the health of persons

In carrying out their obligations under this Convention, the Parties agree to have due regard to the protection of the environment and the health of persons in relation to the environment in respect of tobacco cultivation and manufacture within their respective territories.

PART VI: QUESTIONS RELATED TO LIABILITY

Article 19

Liability

1. For the purpose of tobacco control, the Parties shall consider taking legislative action or promoting their existing laws, where necessary,

En erklæring afgivet i henhold til denne artikel skal fremsendes af depositaren til alle parter.

6. Alle parter skal vedtage og gennemføre effektive lovgivningsmæssige, udøvende, administrative eller andre foranstaltninger herunder straf overfor sælgere og distributører for at sikre efterlevelse af de forpligtelser, der er indeholdt i stykke 1 til 5 i denne artikel.

7. Alle parter skal, når dette er relevant, vedtage og gennemføre effektive lovgivningsmæssige, udøvende, administrative eller andre foranstaltninger for at forbyde, at personer, som enten er under en aldersgrænse fastlagt i lokal eller national lovgivning eller under 18, varetager salg af tobaksprodukter.

Artikel 17

Tilvejebringelse af støtte til økonomisk levedygtige alternative aktiviteter

Parterne skal i indbyrdes samarbejde og i samarbejde med kompetente internationale og regionale mellemstatslige organisationer, når dette er relevant, fremme økonomisk levedygtige alternativer for tobaksarbejdere, tobaksdyrkere og i givne tilfælde individuelle forhandlere af tobaksprodukter.

Del V: Miljøbeskyttelse

Artikel 18

Beskyttelse af miljø og menneskers sundhed

I forbindelse med varetagelse af deres forpligtelser i medfør af denne konvention er parterne enige om at tage behørigt hensyn til beskyttelse af miljøet og menneskers sundhed i relation til miljøet i forbindelse med dyrkning og fremstilling af tobak indenfor deres respektive territorier.

Del VI: Spørgsmål i relation til ansvar

Artikel 19

Ansvar

1. Når det gælder tobakskontrol, skal parterne overveje lovgivningsinitiativer eller fremme af eksisterende lovgivning, i det omfang dette måt-

Bilag til f. t. l. vedr. salg af tobak og alkohol til personer under 16 år

to deal with criminal and civil liability, including compensation where appropriate.

2. Parties shall cooperate with each other in exchanging information through the Conference of the Parties in accordance with Article 21 including:

- (a) information on the health effects of the consumption of tobacco products and exposure to tobacco smoke in accordance with Article 20.3(a); and
- (b) information on legislation and regulations in force as well as pertinent jurisprudence.

3. The Parties shall, as appropriate and mutually agreed, within the limits of national legislation, policies, legal practices and applicable existing treaty arrangements, afford one another assistance in legal proceedings relating to civil and criminal liability consistent with this Convention.

4. The Convention shall in no way affect or limit any rights of access of the Parties to each other's courts where such rights exist.

5. The Conference of the Parties may consider, if possible, at an early stage, taking account of the work being done in relevant international fora, issues related to liability including appropriate international approaches to these issues and appropriate means to support, upon request, the Parties in their legislative and other activities in accordance with this Article.

te være påkrævet, for at afklare strafferetsligt og civilretsligt ansvar herunder erstatningsansvar, når dette er relevant.

2. Parterne skal samarbejde indbyrdes om udveksling af information via parternes konference i overensstemmelse med artikel 21 herunder:

- (a) information om sundhedsvirkningen af tobaksforbrug og udsættelse for tobaksrøg i overensstemmelse med artikel 20.3(a); og
- (b) information om gældende love og regler og relevant retspraksis.

3. Parterne skal, når det er relevant og efter fælles aftale, indenfor rammerne af national lovgivning, politikker, retspraksis og relevante eksisterende traktatmæssige ordninger, yde hinanden assistance til retsforfølgelse i forbindelse med strafferetlige og civilretlige sager om ansvar i henhold til denne konvention.

4. Konventionen berører eller begrænser på ingen måde parternes eventuelle mulighed for adgang til hinandens domstole i tilfælde, hvor sådanne rettigheder foreligger.

5. Parternes konference kan på et tidligt tidspunkt og under hensyntagen til det arbejde, der bliver varetaget i relevante internationale fora, og hvis dette er muligt, behandle spørgsmål i relation til ansvar herunder hensigtsmæssige internationale tilgangsvinkler og passende midler til på anmodning at støtte parterne i deres lovgivningsmæssige og andre aktiviteter i henhold til denne artikel.

PART VII: SCIENTIFIC AND TECHNICAL COOPERATION AND COMMUNICATION OF INFORMATION

Article 20

Research, surveillance and exchange of information

1. The Parties undertake to develop and promote national research and to coordinate research programmes at the regional and international levels in the field of tobacco control. Towards this end, each Party shall:

- (a) initiate and cooperate in, directly or through competent international and regional inter-governmental organizations and other bod-

Del VII: Videnskabeligt og teknisk samarbejde og videregivelse af oplysninger

Artikel 20

Forskning, overvågning og udveksling af oplysninger

1. Parterne forpligter sig til at udvikle og fremme national forskning og til at koordinere forskningsprogrammer på regionale og internationale niveauer indenfor tobakskontrol. Med henblik herpå skal alle parter:

- (a) enten direkte eller gennem kompetente internationale og regionale mellemstatslige organisationer og andre instanser igangsætte

ies, the conduct of research and scientific assessments, and in so doing promote and encourage research that addresses the determinants and consequences of tobacco consumption and exposure to tobacco smoke as well as research for identification of alternative crops; and

- (b) promote and strengthen, with the support of competent international and regional intergovernmental organizations and other bodies, training and support for all those engaged in tobacco control activities, including research, implementation and evaluation.

2. The Parties shall establish, as appropriate, programmes for national, regional and global surveillance of the magnitude, patterns, determinants and consequences of tobacco consumption and exposure to tobacco smoke. Towards this end, the Parties should integrate tobacco surveillance programmes into national, regional and global health surveillance programmes so that data are comparable and can be analysed at the regional and international levels, as appropriate.

3. Parties recognize the importance of financial and technical assistance from international and regional intergovernmental organizations and other bodies. Each Party shall endeavour to:

- (a) establish progressively a national system for the epidemiological surveillance of tobacco consumption and related social, economic and health indicators;
- (b) cooperate with competent international and regional intergovernmental organizations and other bodies, including governmental and nongovernmental agencies, in regional and global tobacco surveillance and exchange of information on the indicators specified in paragraph 3(a) of this Article; and
- (c) cooperate with the World Health Organization in the development of general guidelines or procedures for defining the collection, analysis and dissemination of tobacco-related surveillance data.

4. The Parties shall, subject to national law, promote and facilitate the exchange of publicly available scientific, technical, socioeconomic, commercial and legal information, as well as information regarding practices of the tobacco industry and the cultivation of tobacco, which is

og samarbejde om varetagelse af forskning og videnskabelige vurderinger og i forbindelse hermed fremme og opfordre til forskning, som forholder sig til determinanter for og konsekvenser af tobaksforbrug og udsættelse for tobaksrøg, så vel som forskning med henblik på at finde frem til alternative afgrøder; og

- (b) med støtte fra kompetente internationale og regionale mellemstatslige organisationer og andre instanser fremme og styrke uddannelse og støtte til alle, som er involveret i tobakskontrolaktiviteter, herunder forskning, gennemførelse og evaluering.

2. Parterne skal, når dette er relevant, etablere programmer til national, regional og global overvågning af omfanget og konsekvenserne af samt mønstret og determinanterne for tobaksforbrug og udsættelse for tobaksrøg. Med henblik herpå skal parterne integrere tobaksovervågningsprogrammer i nationale, regionale og globale sundhedsovervågningsprogrammer, således at data er sammenlignelige og kan analyseres på regionale og internationale niveauer, når dette er relevant.

3. Parterne anerkender betydningen af økonomisk og teknisk bistand fra internationale og regionale mellemstatslige organisationer og andre instanser. Alle parter skal bestræbe sig på:

- (a) gradvist at etablere et nationalt system til epidemiologisk overvågning af tobaksforbrug og relaterede sociale, økonomiske og sundhedsmæssige indikatorer;
- (b) at samarbejde med kompetente internationale og regionale mellemstatslige organisationer og andre instanser herunder myndighedstilknyttede og ikke-myndighedstilknyttede instanser om regional og global tobaksovervågning og udveksling af information om de indikatorer, der er specificeret i stykke 3(a) i denne artikel; og
- (c) at samarbejde med Verdenssundhedsorganisationen om udvikling af generelle retningslinier og procedurer til at definere indsamling, analyser og formidling af overvågningsdata vedrørende tobak.

4. Parterne skal under hensyntagen til national lovgivning fremme og lette udvekslingen af videnskabelig, teknisk, socioøkonomisk, handelsmæssig og juridisk information, som er til rådighed for offentligheden, så vel som oplysninger med hensyn til praksis indenfor tobaksindustrien

relevant to this Convention, and in so doing shall take into account and address the special needs of developing country Parties and Parties with economies in transition. Each Party shall endeavour to:

- (a) progressively establish and maintain an updated database of laws and regulations on tobacco control and, as appropriate, information about their enforcement, as well as pertinent jurisprudence, and cooperate in the development of programmes for regional and global tobacco control;
- (b) progressively establish and maintain updated data from national surveillance programmes in accordance with paragraph 3(a) of this Article; and
- (c) cooperate with competent international organizations to progressively establish and maintain a global system to regularly collect and disseminate information on tobacco production, manufacture and the activities of the tobacco industry which have an impact on the Convention or national tobacco control activities.

5. Parties should cooperate in regional and international intergovernmental organizations and financial and development institutions of which they are members, to promote and encourage provision of technical and financial resources to the Secretariat to assist developing country Parties and Parties with economies in transition to meet their commitments on research, surveillance and exchange of information.

Article 21

Reporting and exchange of information

1. Each Party shall submit to the Conference of the Parties, through the Secretariat, periodic reports on its implementation of this Convention, which should include the following:

- (a) information on legislative, executive, administrative or other measures taken to implement the Convention;

og tobaksdyrkning, som er relevant for denne konvention, og i forbindelse hermed skal parterne tage hensyn til og forholde sig til de særlige behov, man har i de lande, der er udviklingslande eller overgangsøkonomier. Alle parter skal bestræbe sig på:

- (a) gradvist at etablere og vedligeholde en ajourført database med lovgivning og regler vedrørende tobakskontrol og, når dette er relevant, oplysninger om håndhævelsen heraf så vel som relevant retspraksis, og parterne skal samarbejde om udviklingen af programmer til regional og global tobakskontrol;
- (b) gradvist at etablere og vedligeholde ajourførte data fra nationale overvågningsprogrammer i henhold til stykke 3(a) i denne artikel; og
- (c) at samarbejde med kompetente internationale organisationer om gradvist at etablere og vedligeholde et globalt system til regelmæssig indsamling og offentliggørelse af oplysninger om tobaksproduktion og fremstilling og om aktiviteter i tobaksindustrien, som har indvirkning på konventionen eller på nationale tobakskontrolaktiviteter.

5. Parterne skal samarbejde indenfor rammerne af regionale og internationale mellemstatslige organisationer og finansielle og udviklingsmæssige institutioner, som de er medlemmer af, for at fremme og opfordre til tilvejebringelse af tekniske og finansielle ressourcer til sekretariatet med henblik at bistå parter, som er udviklingslande eller overgangsøkonomier, således at disse kan leve op til deres forpligtelser vedrørende forskning, overvågning og udveksling af oplysninger.

Artikel 21

Rapportering og udveksling af oplysninger

1. Alle parter skal gennem sekretariatet forelægge parternes konference periodiske rapporter om sin gennemførelse af denne konvention, som bør indeholde følgende:

- (a) oplysninger om lovgivningsmæssige, udøvende, administrative eller andre foranstaltninger truffet med henblik på at gennemføre konventionen;

- (b) information, as appropriate, on any constraints or barriers encountered in its implementation of the Convention, and on the measures taken to overcome these barriers;
- (c) information, as appropriate, on financial and technical assistance provided or received for tobacco control activities;
- (d) information on surveillance and research as specified in Article 20; and
- (e) information specified in Articles 6.3, 13.2, 13.3, 13.4(d), 15.5 and 19.2.
- (b) oplysninger, når dette er relevant, om begrænsninger eller barrierer, de enkelte parter er stødt på i forbindelse med gennemførelse af konventionen og om foranstaltninger truffet for at overskride disse barrierer;
- (c) oplysninger, når dette er relevant, om finansiel og teknisk bistand, som er ydet eller modtaget med henblik på tobakskontrolaktiviteter;
- (d) oplysninger om overvågning og forskning som specificeret i artikel 20; og
- (e) oplysninger specificeret i artiklerne 6.3, 13.2, 13.3, 13.4(d), 15.5 og 19.2.

2. The frequency and format of such reports by all Parties shall be determined by the Conference of the Parties. Each Party shall make its initial report within two years of the entry into force of the Convention for that Party.

2. Parternes konference fastlægger hyppigheden og formatet af sådanne rapporter fra alle parter. Alle parter skal forelægge sin første rapport indenfor to år efter konventionens ikrafttræden for den pågældende part.

3. The Conference of the Parties, pursuant to Articles 22 and 26, shall consider arrangements to assist developing country Parties and Parties with economies in transition, at their request, in meeting their obligations under this Article.

3. Parternes konference skal på de pågældende landes anmodning og i henhold til artiklerne 22 og 26 overveje ordninger, der kan bistå parter, som er udviklingslande eller overgangsøkonomier, med at leve op til deres forpligtelser i henhold til denne artikel.

4. The reporting and exchange of information under the Convention shall be subject to national law regarding confidentiality and privacy. The Parties shall protect, as mutually agreed, any confidential information that is exchanged.

4. Rapportering og udveksling af information i henhold til konventionen skal ske i henhold til national lovgivning om fortrolighed og privatlivets fred. Parter skal efter indbyrdes aftale beskytte enhver fortrolig information, der bliver udvekslet.

Article 22

Cooperation in the scientific, technical, and legal fields and provision of related expertise

1. The Parties shall cooperate directly or through competent international bodies to strengthen their capacity to fulfill the obligations arising from this Convention, taking into account the needs of developing country Parties and Parties with economies in transition. Such cooperation shall promote the transfer of technical, scientific and legal expertise and technology, as mutually agreed, to establish and strengthen national tobacco control strategies, plans and programmes aiming at, inter alia:

- (a) facilitation of the development, transfer and acquisition of technology, knowledge, skills, capacity and expertise related to tobacco control;

Artikel 22

Samarbejde indenfor videnskabelige, tekniske og juridiske områder og tilvejebringelse af relateret ekspertise

1. Parterne skal samarbejde direkte eller gennem kompetente internationale instanser om at styrke deres evne til at leve op til de forpligtelser, der følger af denne konvention, idet der tages hensyn til de parters behov, som er udviklingslande eller overgangsøkonomier. Sådant samarbejde skal fremme overførelse af teknisk, videnskabelig og juridisk ekspertise og teknologi efter indbyrdes aftale med henblik på at styrke nationale tobakskontrolstrategier, planer og programmer, som blandt andet er rettet mod:

- (a) at lette udvikling, overførsel og fremskaffelse af teknologi, viden, færdigheder, kapacitet og ekspertise relateret til tobakskontrol:

- (b) provision of technical, scientific, legal and other expertise to establish and strengthen national tobacco control strategies, plans and programmes, aiming at implementation of the Convention through, inter alia:
- (i) assisting, upon request, in the development of a strong legislative foundation as well as technical programmes, including those on prevention of initiation, promotion of cessation and protection from exposure to tobacco smoke;
 - (ii) assisting, as appropriate, tobacco workers in the development of appropriate economically and legally viable alternative livelihoods in an economically viable manner; and
 - (iii) assisting, as appropriate, tobacco growers in shifting agricultural production to alternative crops in an economically viable manner;
- (c) support for appropriate training or sensitization programmes for appropriate personnel in accordance with Article 12;
- (d) provision, as appropriate, of the necessary material, equipment and supplies, as well as logistical support, for tobacco control strategies, plans and programmes;
- (e) identification of methods for tobacco control, including comprehensive treatment of nicotine addiction; and
- (f) promotion, as appropriate, of research to increase the affordability of comprehensive treatment of nicotine addiction.
- (b) tilvejebringelse af teknisk, videnskabelig, juridisk og anden ekspertise til at etablere og styrke nationale tobakskontrolstrategier, planer og programmer med henblik på at gennemføre konventionen blandt andet ved:
- (i) efter anmodning at bistå med udviklingen af et solidt lovgivningsmæssigt grundlag så vel som tekniske programmer herunder sådanne, som vedrører forebyggelse af rygestart, fremme af rygeophør og beskyttelse mod udsættelse for tobaksrøg;
 - (ii) at bistå tobaksarbejdere, når dette er relevant, med udviklingen af hensigtsmæssige økonomisk og juridisk levedygtige alternativer med hensyn til levevej på en måde, som er økonomisk bæredygtig; og
 - (iii) at bistå tobaksdykere, når dette er relevant, med omlægning af landbrugsproduktion til alternative afgrøder på en økonomisk bæredygtig måde;
- (c) støtte til passende uddannelses- eller oplysningskampagner for relevante personalegrupper i henhold til artikel 12;
- (d) tilvejebringelse, når dette er relevant, af det nødvendige materiel og udstyr og de nødvendige forsyninger samt logistisk støtte til strategier, planer og programmer vedrørende tobakskontrol;
- (e) identificering af metoder til tobakskontrol herunder sammenhængende behandling af nikotinafhængighed; og
- (f) fremme, på relevant måde, af forskning for at øge den økonomiske overkommelighed af sammenhængende behandling af nikotinafhængighed.

2. The Conference of the Parties shall promote and facilitate transfer of technical, scientific and legal expertise and technology with the financial support secured in accordance with Article 26.

2. Parternes konference skal fremme og lette overførsel af teknisk, videnskabelig og juridisk ekspertise og teknologi via den økonomiske støtte, der er sikret i henhold til artikel 26.

PART VIII: INSTITUTIONAL ARRANGEMENTS AND FINANCIAL RESOURCES

Del VIII: Institutionelle ordninger og økonomiske ressourcer

Article 23

Artikel 23

Conference of the Parties

Parternes konference

1. A Conference of the Parties is hereby established. The first session of the Conference shall be convened by the World Health Organization not later than one year after the entry into force

1. Parternes konference etableres hermed. Konferencens første sammentræde vil blive indkaldt af Verdenssundhedsorganisationen ikke senere end et år efter denne konventions ikraft-

of this Convention. The Conference will determine the venue and timing of subsequent regular sessions at its first session.

2. Extraordinary sessions of the Conference of the Parties shall be held at such other times as may be deemed necessary by the Conference, or at the written request of any Party, provided that, within six months of the request being communicated to them by the Secretariat of the Convention, it is supported by at least one-third of the Parties.

3. The Conference of the Parties shall adopt by consensus its Rules of Procedure at its first session.

4. The Conference of the Parties shall by consensus adopt financial rules for itself as well as governing the funding of any subsidiary bodies it may establish as well as financial provisions governing the functioning of the Secretariat. At each ordinary session, it shall adopt a budget for the financial period until the next ordinary session.

5. The Conference of the Parties shall keep under regular review the implementation of the Convention and take the decisions necessary to promote its effective implementation and may adopt protocols, annexes and amendments to the Convention, in accordance with Articles 28, 29 and 33. Towards this end, it shall:

- (a) promote and facilitate the exchange of information pursuant to Articles 20 and 21;
- (b) promote and guide the development and periodic refinement of comparable methodologies for research and the collection of data, in addition to those provided for in Article 20, relevant to the implementation of the Convention;
- (c) promote, as appropriate, the development, implementation and evaluation of strategies, plans, and programmes, as well as policies, legislation and other measures;
- (d) consider reports submitted by the Parties in accordance with Article 21 and adopt regular reports on the implementation of the Convention;
- (e) promote and facilitate the mobilization of financial resources for the implementation of the Convention in accordance with Article 26;

træden. På sit første møde vil parternes konference fastlægge tid og sted for efterfølgende regelmæssige møder.

2. Ekstraordinære møder for parternes konference skal holdes, når konferencen mener det nødvendigt eller på skriftlig anmodning fra enhver part, forudsat at anmodningen støttes af mindst en tredjedel af parterne inden 6 måneder efter, at anmodningen er udsendt af konventionens sekretariat.

3. På sit første møde vedtager parternes konference med konsensus sin forretningsorden.

4. Parternes konference skal med konsensus træffe beslutning om sine egne økonomiske vedtægter samt regler med hensyn til finansiering af underordnede instanser, konferencen måtte etablere, samt økonomiske vedtægter for sekretariatets funktion. På hvert ordinært møde skal konferencen vedtage et budget, som dækker finansperioden frem til næste ordinære møde.

5. Parternes konference skal regelmæssigt gennemgå forhold vedrørende konventionens gennemførelse og træffe nødvendige beslutninger til at fremme en effektiv implementering af konventionen, og konferencen kan vedtage protokoller, bilag og ændringer til konventionen i henhold til artiklerne 28, 29 og 33. Med henblik herpå skal konferencen:

- (a) fremme og lette udveksling af information i henhold til artiklerne 20 og 21;
- (b) fremme og styre udvikling og regelmæssig forbedring af sammenlignelige metoder til forskning og indsamling af data i tilgift til de metoder, der er nævnt i artikel 20, på en måde, som er relevant for gennemførelsen af konventionen;
- (c) når dette er relevant, fremme udvikling, gennemførelse og evaluering af strategier, planer og programmer samt politikker, lovgivning og andre foranstaltninger;
- (d) forholde sig til rapporter fremlagt af parterne i overensstemmelse med artikel 21 og vedtage regelmæssige rapporter om konventionens gennemførelse;
- (e) fremme og lette mobilisering af økonomiske ressourcer til gennemførelse af konventionen i henhold til artikel 26;

- (f) establish such subsidiary bodies as are necessary to achieve the objective of the Convention;
- (g) request, where appropriate, the services and cooperation of, and information provided by, competent and relevant organizations and bodies of the United Nations system and other international and regional intergovernmental organizations and nongovernmental organizations and bodies as a means of strengthening the implementation of the Convention; and
- (h) consider other action, as appropriate, for the achievement of the objective of the Convention in the light of experience gained in its implementation.
- (f) etablere underordnede instanser, som er nødvendige for at realisere konventionens formål;
- (g) når det er relevant, anmode andre kompetente og relevante organisationer og instanser i FN systemet og andre internationale og regionale mellemstatslige organisationer og NGOer om tjenesteydelser, samarbejde og information som middel til at styrke gennemførelsen af konventionen; og
- (h) overveje andre initiativer, når dette er relevant, med henblik på at realisere konventionens mål i lyset af erfaringer indhøstet i forbindelse med dens gennemførelse.

6. The Conference of the Parties shall establish the criteria for the participation of observers at its proceedings.

6. Parternes konference skal fastlægge kriterier for observatørers deltagelse ved konferencens forhandlinger.

Article 24

Secretariat

1. The Conference of the Parties shall designate a permanent secretariat and make arrangements for its functioning. The Conference of the Parties shall endeavour to do so at its first session.

Artikel 24

Sekretariat

1. Parternes konference skal udpege et permanent sekretariat og etablere et grundlag for dets funktion. Parternes konference skal bestræbe sig på, at dette sker ved dens første møde.

2. Until such time as a permanent secretariat is designated and established, secretariat functions under this Convention shall be provided by the World Health Organization.

2. Indtil et permanent sekretariat er udpeget og etableret, skal Verdenssundhedsorganisationen varetage sekretariatsfunktionen for denne konvention.

3. Secretariat functions shall be:

3. Sekretariatets funktioner skal være:

- (a) to make arrangements for sessions of the Conference of the Parties and any subsidiary bodies and to provide them with services as required;
- (b) to transmit reports received by it pursuant to the Convention;
- (c) to provide support to the Parties, particularly developing country Parties and Parties with economies in transition, on request, in the compilation and communication of information required in accordance with the provisions of the Convention;
- (d) to prepare reports on its activities under the Convention under the guidance of the Conference of the Parties and submit them to the Conference of the Parties;
- (e) to ensure, under the guidance of the Conference of the Parties, the necessary coordina-
- (a) at arrangere møder for parternes konference og eventuelle underordnede instanser samt at betjene disse efter behov;
- (b) at videresende rapporter, som sekretariatet modtager i henhold til konventionen;
- (c) på anmodning at yde støtte til parterne, især de parter som er udviklingslande eller overgangsökonomier, med hensyn til indsamling og videreformidling af information, som kræves i henhold til konventionen;
- (d) at forberede rapporter om sine aktiviteter under konventionen efter anvisning fra parternes konference og fremlægge disse for parternes konference;
- (e) under anvisning fra parternes konference at sikre den nødvendige koordinering med de

tion with the competent international and regional intergovernmental organizations and other bodies;

- (f) to enter, under the guidance of the Conference of the Parties, into such administrative or contractual arrangements as may be required for the effective discharge of its functions; and
- (g) to perform other secretariat functions specified by the Convention and by any of its protocols and such other functions as may be determined by the Conference of the Parties.

Article 25

Relations between the Conference of the Parties and intergovernmental organizations

In order to provide technical and financial cooperation for achieving the objective of this Convention, the Conference of the Parties may request the cooperation of competent international and regional intergovernmental organizations including financial and development institutions.

Article 26

Financial resources

1. The Parties recognize the important role that financial resources play in achieving the objective of this Convention.

2. Each Party shall provide financial support in respect of its national activities intended to achieve the objective of the Convention, in accordance with its national plans, priorities and programmes.

3. Parties shall promote, as appropriate, the utilization of bilateral, regional, subregional and other multilateral channels to provide funding for the development and strengthening of multi-sectoral comprehensive tobacco control programmes of developing country Parties and Parties with economies in transition. Accordingly, economically viable alternatives to tobacco production, including crop diversification should be addressed and supported in the context of nationally developed strategies of sustainable development.

4. Parties represented in relevant regional and international intergovernmental organizations, and financial and development institutions shall encourage these entities to provide financial as-

kompetente internationale og regionale mellemstatslige organisationer og andre instanser;

- (f) under anvisning fra parternes konference at indgå sådanne administrative og kontraktuelle aftaler, som måtte kræves med henblik på den effektive varetagelse af dets funktioner; og
- (g) at varetage andre sekretariatsfunktioner som specificeret i konventionen og tilhørende protokoller og andre sådanne funktioner, som parternes konference måtte vedtage.

Artikel 25

Forholdet mellem parternes konference og mellemstatslige organisationer

For at sikre teknisk og økonomisk samarbejde om at nå denne konventions mål kan parternes konference anmode kompetente internationale og regionale mellemstatslige organisationer, herunder finansielle institutioner og udviklingsinstitutioner, om samarbejde.

Artikel 26

Økonomiske ressourcer

1. Parterne anerkender den væsentlige rolle, som økonomiske ressourcer spiller med henblik på at nå konventionens mål.

2. Alle parter skal yde økonomisk støtte til de nationale aktiviteter, som har til hensigt at realisere konventionens mål, i overensstemmelse med nationale planer, prioriteringer og programmer.

3. Parterne skal, når det er relevant, fremme brug af bilaterale, regionale, subregionale og andre multilaterale kanaler til at tilvejebringe finansiering til udvikling og styrkelse af tværsektorielle og omfattende tobakskontrolprogrammer i de lande, som er udviklingslande eller overgangsøkonomier. I overensstemmelse hermed skal økonomisk levedygtige alternativer til tobaksproduktion, herunder differentiering af afgrøder, tages op og støttes indenfor rammerne af nationalt udviklede strategier for bæredygtig udvikling.

4. Parter, som er repræsenteret i relevante regionale og internationale mellemstatslige organisationer og i finansielle institutioner og udviklingsinstitutioner, skal opfordre disse til at yde

sistance for developing country Parties and for Parties with economies in transition to assist them in meeting their obligations under the Convention, without limiting the rights of participation within these organizations.

5. The Parties agree that:

- (a) to assist Parties in meeting their obligations under the Convention, all relevant potential and existing resources, financial, technical, or otherwise, both public and private that are available for tobacco control activities, should be mobilized and utilized for the benefit of all Parties, especially developing countries and countries with economies in transition;
- (b) the Secretariat shall advise developing country Parties and Parties with economies in transition, upon request, on available sources of funding to facilitate the implementation of their obligations under the Convention;
- (c) the Conference of the Parties in its first session shall review existing and potential sources and mechanisms of assistance based on a study conducted by the Secretariat and other relevant information, and consider their adequacy; and
- (d) the results of this review shall be taken into account by the Conference of the Parties in determining the necessity to enhance existing mechanisms or to establish a voluntary global fund or other appropriate financial mechanisms to channel additional financial resources, as needed, to developing country Parties and Parties with economies in transition to assist them in meeting the objectives of the Convention.

PART IX: SETTLEMENT OF DISPUTES

Article 27

Settlement of disputes

1. In the event of a dispute between two or more Parties concerning the interpretation or application of this Convention, the Parties concerned shall seek through diplomatic channels a settlement of the dispute through negotiation or any other peaceful means of their own choice, including good offices, mediation, or conciliation. Failure to reach agreement by good offices,

økonomisk bistand til de parter, som er udviklingslande eller overgangsökonomier, for at hjælpe dem med at leve op til deres forpligtelser under konventionen, uden at dette begrænser retten til medbestemmelse indenfor disse organisationer.

5. Parterne er enige om, at:

- (a) for at hjælpe parterne med at leve op til deres forpligtelser under konventionen skal alle relevante potentielle og eksisterende ressourcer, være sig økonomiske, tekniske eller andre, både offentlige og private, som er til rådighed for tobakskontrolaktiviteter, mobiliseres og benyttes til gavn for alle parter og særligt dem, som er udviklingslande eller overgangsökonomier;
- (b) på anmodning skal sekretariatet rådgive de parter, som er udviklingslande eller overgangsökonomier, med hensyn til potentielle finansieringskilder for at lette gennemførelsen af deres forpligtelser i henhold til konventionen;
- (c) på sit første møde skal parternes konference gennemgå eksisterende og potentielle kilder og mekanismer for bistand baseret på en undersøgelse varetaget af sekretariatet samt anden relevant information og vurdere, i hvilket omfang disse er tilstrækkelige; og
- (d) parternes konference skal inddrage resultaterne af denne vurdering, når det skal afgøres, om det er nødvendigt at forbedre eksisterende mekanismer eller etablere en frivillig global fond eller andre egnede finansielle mekanismer, der efter behov kan kanalisere øgede økonomiske ressourcer til lande, som er udviklingslande eller overgangsökonomier, for at bistå disse med at leve op til konventionens mål.

Del IX: Tvistbilæggelse

Artikel 27

Bilæggelse af tvister

1. I tilfælde af tvist mellem to eller flere parter om fortolkningen eller anvendelsen af denne konvention skal de berørte parter ad diplomatiske kanaler søge denne tvist bilagt gennem forhandling eller med andre fredelige midler efter eget valg, herunder venskabelig mellemkomst, mægling eller forsoning. Hvis venskabelig mellemkomst, mægling eller forsoning ikke fører til

mediation or conciliation shall not absolve parties to the dispute from the responsibility of continuing to seek to resolve it.

2. When ratifying, accepting, approving, formally confirming or acceding to the Convention, or at any time thereafter, a State or regional economic integration organization may declare in writing to the Depositary that, for a dispute not resolved in accordance with paragraph 1 of this Article, it accepts, as compulsory, ad hoc arbitration in accordance with procedures to be adopted by consensus by the Conference of the Parties.

3. The provisions of this Article shall apply with respect to any protocol as between the parties to the protocol, unless otherwise provided therein.

PART X: DEVELOPMENT OF THE CONVENTION

Article 28

Amendments to this Convention

1. Any Party may propose amendments to this Convention. Such amendments will be considered by the Conference of the Parties.

2. Amendments to the Convention shall be adopted by the Conference of the Parties. The text of any proposed amendment to the Convention shall be communicated to the Parties by the Secretariat at least six months before the session at which it is proposed for adoption. The Secretariat shall also communicate proposed amendments to the signatories of the Convention and, for information, to the Depositary.

3. The Parties shall make every effort to reach agreement by consensus on any proposed amendment to the Convention. If all efforts at consensus have been exhausted, and no agreement reached, the amendment shall as a last resort be adopted by a three-quarters majority vote of the Parties present and voting at the session. For purposes of this Article, Parties present and voting means Parties present and casting an affirmative or negative vote. Any adopted amendment shall be communicated by the Secretariat to the Depositary, who shall circulate it to all Parties for acceptance.

enighed, fritager dette ikke tvistens parter fra forpligtelse til fortsat at søge denne bilagt.

2. I forbindelse med ratificering, accept, godkendelse, formel bekræftelse af eller tiltrædelse af konventionen eller på et hvilken som helst senere tidspunkt kan en stat eller en regional økonomisk organisationsorganisation skriftligt erklære overfor depositaren, at i tilfælde af en tvist, som ikke er bilagt i henhold til stykke 1 i denne artikel, vil den pågældende stat eller organisationsorganisation acceptere en ad hoc voldgiftsafgørelse i overensstemmelse med procedurer, som parternes konference skal vedtage med konsensus.

3. Bestemmelserne i denne artikel skal finde anvendelse på de i enhver protokol deltagende parter, medmindre andet er fastlagt i pågældende protokol.

Del X: Udvikling af konventionen

Artikel 28

Ændringer af denne konvention

1. Alle parter kan foreslå ændringer af denne konvention. Sådanne ændringsforslag skal behandles af parternes konference.

2. Ændringer af konventionen skal vedtages af parternes konference. Ordlyden af et ændringsforslag til konventionen skal sendes til parterne af sekretariatet mindst 6 måneder før det møde, hvor ændringsforslaget foreslås vedtaget. Sekretariatet skal også sende foreslåede ændringer til konventionens underskriverer og som orientering til depositaren.

3. Parterne skal udfolde enhver bestræbelse for at nå til enighed med konsensus om ethvert forslag om ændring af konventionen. Hvis alle bestræbelser på at opnå konsensus har været udfoldet uden at føre til enighed, skal ændringsforslag som en sidste udvej vedtages med tre fjerdedels flertal af de tilstedeværende parter, som deltager i afstemningen. Indenfor rammerne af denne artikel, menes der med tilstedeværende parter, som deltager i afstemningen, de parter, som er til stede, og som afgiver en stemme enten for eller imod ændringsforslaget. Ethvert vedtaget ændringsforslag skal fremsendes af sekretariatet

4. Instruments of acceptance in respect of an amendment shall be deposited with the Depository. An amendment adopted in accordance with paragraph 3 of this Article shall enter into force for those Parties having accepted it on the ninetieth day after the date of receipt by the Depository of an instrument of acceptance by at least two-thirds of the Parties to the Convention.

5. The amendment shall enter into force for any other Party on the ninetieth day after the date on which that Party deposits with the Depository its instrument of acceptance of the said amendment.

Article 29

Adoption and amendment of annexes to this Convention

1. Annexes to this Convention and amendments thereto shall be proposed, adopted and shall enter into force in accordance with the procedure set forth in Article 28.

2. Annexes to the Convention shall form an integral part thereof and, unless otherwise expressly provided, a reference to the Convention constitutes at the same time a reference to any annexes thereto.

3. Annexes shall be restricted to lists, forms and any other descriptive material relating to procedural, scientific, technical or administrative matters.

PART XI: FINAL PROVISIONS

Article 30

Reservations

No reservations may be made to this Convention.

Article 31

Withdrawal

1. At any time after two years from the date on which this Convention has entered into force for a Party, that Party may withdraw from the Convention by giving written notification to the Depository.

til depositaren, som fremsender det til parterne med henblik på accept.

4. Instrumenter vedrørende accept af et ændringsforslag skal deponeres hos depositaren. En ændring, der er vedtaget i henhold til stykke 3 i denne artikel, skal træde i kraft for de parter, der har accepteret ændringen, på den halvfemsindstyvende dag efter, at depositaren har modtaget de relevante instrumenter vedrørende accept fra mindst to tredjedele af parterne.

5. En ændring træder i kraft for enhver anden part på den halvfemsindstyvende dag efter den dag, hvor den pågældende part hos depositaren deponerer instrumenter vedrørende accept af den pågældende ændring.

Artikel 29

Vedtagelse og ændring af bilag til denne konvention

1. Bilag til denne konvention og ændringsforslag til disse skal foreslås og vedtages samt træde i kraft i henhold til den procedure, der er anført i artikel 28.

2. Bilag til konventionen skal udgøre en integreret del heraf, og medmindre andet udtrykkeligt er besluttet, udgør enhver henvisning til konventionen samtidig en henvisning til ethvert bilag hertil.

3. Bilag skal begrænses til lister, formularer og andet beskrivende materiale med relation til proceduremæssige, videnskabelige, tekniske eller administrative forhold.

Del XI: Afsluttende bestemmelser

Artikel 30

Forbehold

Der kan ikke tages forbehold overfor denne konvention.

Artikel 31

Udtræden

1. På et hvilket som helst tidspunkt senere end to år efter konventionens ikrafttræden for en given part kan denne part udtræde af konvention ved at give skriftligt varsel herom til depositaren.

2. Any such withdrawal shall take effect upon expiry of one year from the date of receipt by the Depository of the notification of withdrawal, or on such later date as may be specified in the notification of withdrawal.

3. Any Party that withdraws from the Convention shall be considered as also having withdrawn from any protocol to which it is a Party.

Article 32

Right to vote

1. Each Party to this Convention shall have one vote, except as provided for in paragraph 2 of this Article.

2. Regional economic integration organizations, in matters within their competence, shall exercise their right to vote with a number of votes equal to the number of their Member States that are Parties to the Convention. Such an organization shall not exercise its right to vote if any of its Member States exercises its right, and vice versa.

Article 33

Protocols

1. Any Party may propose protocols. Such proposals will be considered by the Conference of the Parties.

2. The Conference of the Parties may adopt protocols to this Convention. In adopting these protocols every effort shall be made to reach consensus. If all efforts at consensus have been exhausted, and no agreement reached, the protocol shall as a last resort be adopted by a three-quarters majority vote of the Parties present and voting at the session. For the purposes of this Article, Parties present and voting means Parties present and casting an affirmative or negative vote.

3. The text of any proposed protocol shall be communicated to the Parties by the Secretariat at least six months before the session at which it is proposed for adoption.

4. Only Parties to the Convention may be parties to a protocol.

2. Enhver udtræden skal have virkning fra udløbet af et år fra datoen for depositarens modtagelse af varsel om udtræden eller på en anden senere dato specificeret i varslet om udtræden.

3. En part, som udtræder af konventionen, skal også anses for at være udtrådt af eventuelle protokoller, som den er part i.

Artikel 32

Stemmeret

1. Alle parter skal have en stemme undtagen i det tilfælde, der er nævnt i stykke 2 i denne artikel.

2. Når det gælder spørgsmål, der ligger inden for deres kompetenceområde, skal regionale økonomiske integrationsorganisationer gøre brug af stemmeret med et antal stemmer, der svarer til antallet af medlemsstater af organisationen, som deltager i konventionen. En sådan organisation skal ikke gøre brug af sin stemmeret, hvis nogen af organisationens medlemmer gør brug af deres stemmeret og omvendt.

Artikel 33

Protokoller

1. Enhver af de deltagende parter kan foreslå protokoller. Sådanne forslag skal behandles af parternes konference.

2. Parternes konference kan vedtage protokoller til denne konvention. I forbindelse med vedtagelsen af disse protokoller skal alle bestræbelser udfoldes for at nå konsensus. Hvis alle bestræbelser på at nå konsensus har været forgæves, skal en given protokol som en sidste udvej vedtages med tre fjerdedels flertal af de tilstedeværende parter, som deltager i afstemningen. Indenfor rammerne af denne artikel menes med tilstedeværende parter, som deltager i afstemningen, de parter, der er til stede, og som afgiver en stemme enten for eller imod.

3. Teksten til enhver foreslået protokol skal udsendes til parterne af sekretariatet mindst 6 måneder før det møde, hvor den foreslås vedtaget.

4. Kun parter, som deltager i konventionen, kan være deltagende parter i en protokol.

5. Any protocol to the Convention shall be binding only on the parties to the protocol in question. Only Parties to a protocol may take decisions on matters exclusively relating to the protocol in question.

6. The requirements for entry into force of any protocol shall be established by that instrument.

Article 34

Signature

This Convention shall be open for signature by all Members of the World Health Organization and by any States that are not Members of the World Health Organization but are members of the United Nations and by regional economic integration organizations at the World Health Organization Headquarters in Geneva from 16 June 2003 to 22 June 2003, and thereafter at United Nations Headquarters in New York, from 30 June 2003 to 29 June 2004.

Article 35

Ratification, acceptance, approval, formal confirmation or accession

1. This Convention shall be subject to ratification, acceptance, approval or accession by States and to formal confirmation or accession by regional economic integration organizations. It shall be open for accession from the day after the date on which the Convention is closed for signature. Instruments of ratification, acceptance, approval, formal confirmation or accession shall be deposited with the Depository.

2. Any regional economic integration organization which becomes a Party to the Convention without any of its Member States being a Party shall be bound by all the obligations under the Convention. In the case of those organizations, one or more of whose Member States is a Party to the Convention, the organization and its Member States shall decide on their respective responsibilities for the performance of their obligations under the Convention. In such cases, the organization and the Member States shall not be entitled to exercise rights under the Convention concurrently.

5. En protokol under konventionen skal kun være bindende for dem, der deltager i den givne protokol. Kun de, der deltager i en protokol, kan træffe beslutning i spørgsmål, der udelukkende relaterer til den pågældende protokol.

6. Bestemmelserne vedrørende ikrafttræden af en protokol skal fastlægges i den pågældende protokol.

Artikel 34

Underskrift

Denne konvention skal være åben for underskrift ved Verdenssundhedsorganisationens hovedkvarter i Geneve fra den 16. juni 2003 til den 22. juni 2003 og derefter ved FN's hovedkvarter i New York fra den 30. juni 2003 til den 29. juni 2004 af alle medlemmer af Verdenssundhedsorganisationen og af enhver stat, som ikke er medlem af Verdenssundhedsorganisationen, men er medlem af FN, og af regionale økonomiske integrationsorganisationer.

Artikel 35

Ratifikation, accept, godkendelse, formel bekræftelse eller tiltrædelse

1. Denne konvention skal kunne ratificeres, accepteres, godkendes eller tiltrædes af stater og skal kunne tiltrædes eller formelt bekræftes af regionale økonomiske integrationsorganisationer. Den skal være åben for tiltrædelse fra dagen efter den dag, på hvilken konventionen lukkes for underskrift. Instrumenter vedrørende accept, godkendelse, formel bekræftelse eller tiltrædelse skal deponeres hos depositaren.

2. En regional økonomisk integrationsorganisation, som bliver deltager i konventionen, uden at nogen af dens medlemsstater er parter, skal være bundet af de forpligtelser, konventionen indebærer. Hvis en eller flere af en sådan organisations medlemsstater er deltager i konventionen, skal organisationen og dens medlemsstater træffe beslutning om deres respektive ansvar for varetagelsen af de forpligtelser, konventionen indebærer. I sådanne tilfælde skal organisationen og dens medlemsstater ikke sideløbende have de rettigheder, som følger af konventionen.

3. Regional economic integration organizations shall, in their instruments relating to formal confirmation or in their instruments of accession, declare the extent of their competence with respect to the matters governed by the Convention. These organizations shall also inform the Depositary, who shall in turn inform the Parties, of any substantial modification in the extent of their competence.

Article 36

Entry into force

1. This Convention shall enter into force on the ninetieth day following the date of deposit of the fortieth instrument of ratification, acceptance, approval, formal confirmation or accession with the Depositary.

2. For each State that ratifies, accepts or approves the Convention or accedes thereto after the conditions set out in paragraph 1 of this Article for entry into force have been fulfilled, the Convention shall enter into force on the ninetieth day following the date of deposit of its instrument of ratification, acceptance, approval or accession.

3. For each regional economic integration organization depositing an instrument of formal confirmation or an instrument of accession after the conditions set out in paragraph 1 of this Article for entry into force have been fulfilled, the Convention shall enter into force on the ninetieth day following the date of its depositing of the instrument of formal confirmation or of accession.

4. For the purposes of this Article, any instrument deposited by a regional economic integration organization shall not be counted as additional to those deposited by States Members of the organization.

Article 37

Depositary

The Secretary-General of the United Nations shall be the Depositary of this Convention and amendments thereto and of protocols and annexes adopted in accordance with Articles 28, 29 and 33.

3. Regionale økonomiske integrationsorganisationer skal i de instrumenter, der relaterer til deres formelle bekræftelse eller tiltrædelse, fastslå omfanget af deres kompetence med hensyn til forhold, der falder under konventionen. Disse organisationer skal også informere depositaren, som på sin side skal informere parterne, om væsentlige ændringer i deres kompetence.

Artikel 36

Ikrafttræden

1. Denne konvention skal træde i kraft på den halvfemsindstyvende dag efter deponeringen hos depositaren af det fyrretyvende instrument vedrørende ratifikation, accept, godkendelse, formel bekræftelse eller tiltrædelse af konventionen.

2. For hver stat som ratificerer, accepterer eller godkender konventionen, eller som tiltræder den, efter at betingelserne for ikrafttræden fastlagt i stykke 1 i denne artikel er opfyldt, skal konventionen træde i kraft på den halvfemsindstyvende dag efter datoen for deponering af instrumenter vedrørende ratificering, accept, godkendelse eller tiltrædelse.

3. For hver regional økonomisk integrationsorganisation, der deponerer et formelt bekræftelses- eller ratifikationsinstrument, efter at betingelserne for ikrafttræden fastlagt i stykke 1 i denne artikel er opfyldt, skal konventionen træde i kraft på den halvfemsindstyvende dag efter datoen for deponering af det formelle bekræftelses- eller tiltrædelsesinstrument.

4. Indenfor rammerne af denne artikels bestemmelser, skal et instrument deponeret af en regional økonomisk integrationsorganisation, ikke medtælles som et yderligere instrument ud over dem, der er deponeret af organisationens medlemsstater.

Artikel 37

Depositar

FNs Generalsekretær skal være depositar for denne konvention og tilkommende ændringer og for protokoller og bilag vedtaget i henhold til artiklerne 28, 29 og 33.

Article 38

Authentic texts

The original of this Convention, of which the Arabic, Chinese, English, French, Russian and Spanish texts are equally authentic, shall be deposited with the Secretary-General of the United Nations.

IN WITNESS WHEREOF the undersigned, being duly authorized to that effect, have signed this Convention.

DONE at GENEVA this twenty-first day of May two thousand and three.

Artikel 38

Tekstens gyldighed

Originalen af denne konvention, hvis arabiske, kinesiske, engelske, franske, russiske og spanske tekster har lige gyldighed, deponeres hos De Forenede Nationers Generalsekretær.

Til bekræftelse heraf har undertegnede befuldmægtigede underskrevet denne konvention.

Geneve, 21. maj 2003.

Til lovforslag nr. L 95. Skriftlig fremsættelse (26. november 2003)

Indenrigs- og sundhedsministeren (Lars Løkke Rasmussen):

Herved tillader jeg mig for Folketinget at fremsætte:

Forslag til lov om forbud mod salg af tobak og alkohol til personer under 16 år.

(Lovforslag nr. L 95).

Med lovforslaget lægges op til at indføre et forbud mod salg af tobak til personer under 16 år samt at hæve aldersgrænsen for butikssalg af alkohol fra 15 år til 16 år.

Lovforslaget er en del af regeringsudspillet "Bedre sundhed for børn og unge" (november 2003), som bl.a. lægger op til en målrettet indsats i forhold til børn og unges rygning og brug af alkohol.

Det er vigtigt, at der sker en effektiv og konsekvent håndhævelse af aldersgrænsen. Lovforslaget gør det derfor muligt for personer, som er fyldt 16 år, at erhverve sig et billedlegitimationskort. Billedlegitimation vil gøre det lettere at sikre, at reglerne håndhæves. Kortet skal kunne erhverves af de unge mod egenbetaling, som skal

dække omkostningerne til udstedelse af kortet, og vil blive udstedt af opholdskommunen.

Ved overtrædelse af forbudet straffes butiksindehaveren, restauratøren, hotelværten, kantineindehaveren m.v. med bøde. Der skal ved udmåling af bøde tages særligt hensyn til, om butiksindehaveren, restauratøren, hotelværten, kantineindehaveren m.v. har gjort sig skyldig i grov eller gentagen overtrædelse af forbudet. Lovforslaget lægger hermed op til en skærpelse af sanktionerne i tilfælde af gentagen eller tilsigtet overtrædelse af salgsforbudet.

Lovforslaget skal desuden danne grundlag for, at Danmark kan ratificere WHO's rammekonvention om tobakskontrol (WHO Framework Convention on Tobacco Control). Danmarks ratifikation af rammekonventionen forudsætter Folketingets samtykke i henhold til grundlovens § 19. Med lovforslaget foreslås, at Folketinget med lovforslagets vedtagelse giver samtykke til, at regeringen ratificerer rammekonventionen.

Idet jeg i øvrigt henviser til lovforslaget og bemærkningerne hertil, skal jeg på regeringens vegne anbefale lovforslaget til Folketingets velvillige behandling.